

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűs betűt sok egyszer 20 fillér,
minden következőt 16 fillér.

Rövidített betűt csak 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, július 3.

Mai számunk főbb közleményei:

- Tanítóegyesületi jubileum.
- Interpellációk napja.
- Egy válópár előzményel.
- A kortautó-bolyda lakója.
- Harmincezer koronás bélyeglopás.
- Az építési cukorgyár telke.
- Igazságügy reformok.
- Megkerült Trieste-gőzös.
- Ferenc Ferdinánd házassági jubileuma.
- Az új vashídső áldozata.
- Érettségizetbetörő-bandavezető.
- Az elvesztett megkerült hajó.
- Harc az árnyékért.

Varjassy Árpád.

Arad, július 2.

Huszonöt évvel ezelőtt kineveztek Aradvármegye tanfelügyelői székébe egy rajongót. S most, huszonöt év után, jubileum ül a tanfelügyelői hivatalban egy rajongó. Ugyanaz a rajongó: *Varjassy Árpád*. Hajában már teret hódítak a tekintély fehér virágai; de a lkének talaja ma is az az érzés. Akor bizony talán természetes; ma bány — hiszen a tanfelügyelő is bükrata — csodálni való.

Más értékei, ismerést érdemlő, tekintélyes számúrdemei is vannak *Varjassy Árpádnak*: elmés fő, parlamenti nivót megló szónok, író, a tanügynek ország szakembere. De abban, a mit huszöt esztendőn át a kulturának, a magarságnak, Aradvármegyének, a nemzeti ideáknak adott,

a rajongása segítette legjobban. Több ez, mint a lelkesedés, a természetnek egy estére való fűtőszere. Erős, égető szenvedély, a melyet valamely tervnek, valamely ötletnek megfogása az első pillanatban magasra lobbant; a melynek jobban fájnak az akadályok, a kölöncök, a kerékkötők, mint másnak, a ki egyszerű kötelességből végez valami munkát. De a rajongó szívósságát ez a fájdalom csak fokozza: minden lépténél átérzi az örömét az előrelátott, biztos sikernek s a munka betejezte, az alkotás vége kárpótolja mindennel fölérő gyönyörűséggel.

A nemzet legfelsőbb köreiből, a közélet országos központján talán szó nélkül futnak el az adat mellett, a mely *Varjassy Árpád* tanfelügyelői működésének egyik legszebb eredménye. Huszonöt esztendő előtt három állami elemi iskola volt Aradmegyében; ma hatvankilenc. De a ki véletlenül láthatta, hogy milyen nehézségbe kerül csak egy állami iskolának megteremtése: az elbámulhat e gigász munka előtt. Néha felül is nehéz az anyagiakat megszerezni hozzá: lenn pedig a községben az ellenállás hihetetlen bozótját kell vagdosni, irtani, amíg az állami iskola alapját le lehet tenni. A község, a felekezeti, a nemzetiség mind félti, nem hagyja a maga iskoláját. Néha személyi kérdések hátráltatják a dolgot. Aztán sokszor mecénást kell fogni: az állam

nem röstelli, hogy a maga iskolájához mástól, a földesurtól, vagy a község más tekintélyes emberétől kérjen hajlékot, néha fűtést és világítást. És ki tudná a végét elmondani: a regényét ezer aprólékosságnak, kalámitásnak, amelyek között a tanfelügyelő: egy személyben közigazgatási hatóság, diplomata, kéregető, barát, erélyes férfiú és a kultura utazója?

Semmi, amiért a közelmúltban annyi harc folyt, annyit tobzódott a politika, annyi időt, szót, nyomda-festéket, jobbra való erőt pazaroltak, nem ér föl ezzel az egygyel: *állami iskola*. Se az önálló bank, se a magyar vezényszó, se a külön diplomáciai képviselő. Ha Magyarországon minden iskola az államé lesz: akkor lesz ez az ország ura önmagának. Akit az állami iskola nevel föl, az megtanulja az államnyelvet, megbarátkozik azzal; kiválik a tudatlanok közül s szaporítja Magyarországon azt a demokratikus népréteget, amelyre mind nagyobb szükség lesz. Az állami iskola tesz legtöbbet abban, hogy a falu népe, a nemzet többsége ne legyen tulnyomó részében faragatlan, együgyü, könnyen téveszthető tömeg, de az az értelmes kisgazda, az az értelmes munkás, akinek többet ér az esze, a munkája, aki tehát a nemzeti vagyonosodást is elősegíti.

A politikusok, a szónokok lármázta, hirt és rangokat szereztek az önálló hadsereg, a külön bank miatt, a

Maradék nélkül osztó, tizenegygyel.

Írta: Kanizsai Ferenc.

Akkoriban divatbajó II. B. osztályban, a délutáni előadás kezdéjéig, arról beszélgetni, hogy mi volt ebéd. Ennek a divatnak többféle oka lehetett; néhencegés a jobb módú szülők fiacskái tról, meg — talán inkább — ingerkedés az a gimnázista-pajtásokkal szemben, akik tanár ur bentmarasztalt ebédre, a tante négy fala közt. Ma neked, holnap nekem ezért az efféle ingerkedés a kölcsönösség el alapulván, nem igen sértett senkit. Azok kiváltképp nem, akiket a mathesis professzor Bója bácsi invitált magához. Mert ha oda voltak rendelve, a déli időben Bója bácsi ház, hogy figyelmesen nézzék végig, mit ebéd Bója bácsi és ur családja, ezen a szigorus, sokat enyhített a tanár ur felesége, Bójené, akl titokban, az ura tudta nélkül, egy almát, nagy karaj kenyeret, meg meggy, meg lecsémpeztet az öblös diákzsebekbe. Az úg hat inkább azoknak szólt, akik az iskolában maradtak bezárva, papirgombócra, tentalra. Az éhes gyomor nélkülözéseit kétségkísította, amikor Csillik Pista, a hentes fiú, gombolyú és szuszogó kövérségével, it és eldicsekedett:

— Olyan töltöttkáposztát ebédre, hogy a király sem különbet.

— A turósrétes se kutya! zólt közbe Szmuk Tóbiás, a legjobb magas

— Harminc palacsintát kebeleztem be! — tödította a jeles megbeszélést Gágity Áca, egy kikindai rác gyerek, a görögkeleti plébános unokaöccse és kosztosa.

Ez a Gágity Áca tényleg szenvedélyesen imádkozta a palacsintát. Hozott is magával mindig, ha az volt ebédre. Ennek a célnak kitűnően megfelelt a földrajzi atlasz, melynek lapjai közé áhítatos gonddal iktatott be egy-egy palacsintát, épp azon mód, ahogyan szerelmes leányzó a tőle kapott rózsát leprésselve őrzik az elefántcsontfödelű imádságos könyvben. Egyik palacsinta hazánk hegy- és vízrajzi, meg politikai térképe közé a másik Anglia és Franciaország, a harmadik Észak- és Délamerika, a másik Ausztrália és India közé került, ami aztán a palacsinta zsiros jellege következményeként, fölöttébb jelentős komplikációkat okozott. Egy zsírfolt következtében a Kaspi-tenger pont a magyar Alföld közepére került; Svájcban pedig a flotta elszervezését korszerűvé tette az Alpesekek is elborító tenger; és egyáltalán, az országhatárok elosztását ezek a palacsinta-betétek oly zavarosan megváltoztatták, a berlini konferencia vélekedését annyira fumigálták, sőt — ez a kifejezés a helyes — annyira felrugták, hogy, ha ez a mappa véletlenül a diplomácia kezébe jut, irtóztató világháború út ki menten; vagy ha látta volna valamelyik miniszter, rögtön elkoboztatta volna; szerencsére a differenciák csupán Gágity Áca és a földrajztanár közt elesedtek ki, többrendbeli szekundák mezében.

Hát mondom, amikor ebédre visszazállingóztak a II. B.-osztály gimnázistái a padokba, a délutáni előadás kezdetéig tartó időt arra fordították, hogy beszámoltak az aznapi ebéd kitünőségeiről. Mindenki résztvett ezekben a beszélgetésekben, csak egy társuk nem.

Csápek Józsi sohasem nyilatkozott. Pedig hiszen ő tehetne volna leginkább, már ugyanis a tekintetben, hogy őt egyszer sem zárták be ebédre, nem kellett ott maradnia dében a tanteremben, sőt Bója bácsi sem hívta meg soha. Ő volt a legjobb tanuló. Sohas emléhetett semmi mulasz áson fogni.

Valami nagy népszerűséget nem élvezett tehát. Az eminensek általában is közöndort keltenek; az iránta való titkos ellenszenvet pedig fokozta az, hogy a társai nem fűdöztek föl benne olyasvalamit, amiért tizperckor megpofozhatták, vagy legalább csufolhatták volna. Szívesen sugott a szomszédjainak; a dolgozatokban segített; és bár eminens volt, soha nem árulkodott. Éppen ezért az osztályfőnök ur elcsapta a vigyázói tisztségből. Nem írt föl ő a táblára senkit.

A fiuk nem bánták volna, ha csak legalább egyszer árulkodik. Akkor aztán ráterítették volna tizperckor a köpönyeget és jól elagyabugyálhatták volna, mint a negyedikesek a Beretkát. (Gyönyörű dolog volt; Beretka hiába tett panaszt az igazgatónál; még azt sem tudta megmondani, hogy ki dobta rá a köpönyeget. Az egész osztály úgy tagadott, mint a karikacsapas; és az igazgató ur majdnem megpuk-

melyekből nem lett semmi, ide lenn pedig egy erős akaratu ember megcsinálta a hatvankilencedik állami iskolát. Ott fön szolt a dob a nemzet szupremációjáról, a magyarság szuverenitásáról, — ő pedig megtette azt, hogy ma Aradvármegyében 126 elemi iskolában tisztán magyarul tanítanak; huszonöt év előtt negyvenkilenc iskolában tanítottak részint magyarul, részint magyarul is. Nem akarjuk mérlegelni az érdemeket. Varjassy Árpádot megilleti az elismerés, hogy nemcsak egy hivatalt töltött be példás buzgósággal egy negyedszázadon át, hanem nemzetének, annak a hatalmas célnak, amely az állami fensőbbiséget minden téren ki akarja domborítani, hatalmas szolgálatakat tett.

Ugyanaz a rajongás, amely ebben a fásasztó misszióban erőt ad neki, ösztökéli őt egy másik munkában. Az már nem tartozik a tanügynek elhatárolt mezőire; abban együtt működik Arad polgárságával, a vármegye közönségével. A Kölcsey-egyesület elnöke s e tisztének eleven, késői időkre szóló, most már fundamentum-ásás előtt való eredménye lesz a kulturpalota, amely az ereklyemuzeumot magában foglalja. Külföldre kell mennünk, hogy a szabadságharc emléktárgyaknak ezt a klasszikus gyűjteményét becsülni tudjuk. Ott egy-két szobára való, etnografiai és történelmi emléket palotákba helyeznek: ez a gazdag, a magyar nemzet önvédelmi harcáról, forradalmáról legszebben beszélő gyűjtemény csak ezután jöhet tető alá. De mennyi gond, munka és pepecselés kellett hozzá, a míg az alapja megvolt és kamatozni kezdett! Varjassy Árpád maga írogatta, szögezte, lajstromozta az első szekrények tartalmát, maga írogatott a negyvennyolcas honvédek rokonaihoz, szaladgált antikváriumokba, hogy egy-egy tárgyat megszerezzen.

Ez a kétoldalu szorgos munkásság az Aradvidéki Tanítóegyesület

hétfői ünnepét a polgárság ünnepévé teszi. Van még valami, ami a polgárságot bekapcsolja. Család, származás sohase ad jogcímet valakinek a köztevékenységre. De jóleső, tiszta örömet nyújtó látvány, ha egy családnak minden sarja a közérdekért, a szülőváros javáért való küzdelemnek kiemelkedő, értékes harcosa. A Varjassyak ilyen patricius-családjá Aradnak. Egyik elejük, a tanfelügyelő nagypapa Aradváros főbírája volt. Apjuk, néhai Varjassy József, az aradi szabadelvűpárt előke, akinek tisztas alakja, önzetlensége, kemény, hőtiszta karaktere minden aradi polgárnak eszményképe lehet. Fiai közül az egyik Arad város polgármestere, a másik Aradvármegye tanfelügyelője. Minden rátermettség, minden energia és minden főbuzdulás mellett, amelyet Varjassy Árpádban méltatni fognak, az ő sikereit, az ő jelentős munkáját bizonyára nem kis részben segítette elő, hogy atyjának nyomdokain kellett haladnia, aki végrendeletben hagyta meg fiainak, hogy minden időben a „haza érdekét, az igazságot és a szabadelvűséget kövessék.“

Tanítóegyesületi jubileum.

Keserőséget érezek most, hogy az Aradvidéki Tanító egyesület jubilál. Keserőséget mivel már nem tudok tevékenyen részt venni az egyesületi életben.

De édesen emlékezem vissza az elmúlt 40 esztendőre, mert belőle vagy 30 éven át majd minden együleti lében kanálként kellett szerepelnem.

Mennyi fásasztó munkát kellett végezni és vele mennyi füstöt produkálnom; főlzállt a füst és eltűnt, volt és nincs.

De tudjuk, hogy ahol füst van, ott tűz is szokott lenni és utána hamu is szokott maradni és a hamuból sült is valami, amit ki kellett kaparni. Ez teszi nevezetessé az Aradvidéki Tanító egyesületet, hogy mindig volt neki valami sütöttje, amiből mások is kaphattak — élni valót.

Vezető szerepe volt ezen egyesületnek,

kezdettől fogva. Nem szájjal és szóval vezetett, hanem példaadással és tettekben.

1870-ben alakult az egyesület egyszerű és mégis sokat magába foglaló alapszabályokkal, úgy hogy ebben mintaképe lett az utána alakuló egyesületeknek.

E könyveket adott ki, amelyek az 1873 ik é. bécsi világkiállításon egyedül állottak s csupán ezekből tudhatta meg a külföld a magyar tanító egyesület működésének a színvonalát, amely megállotta helyét a német és svájci hasonló kiadványok közt.

1874-ben képviselőválasztás idején összehívotta a tanítók kívánságát és székeltette az ország tanítóinak, kérvén őket, csak olyan képviselőre adják szavazatukat, aki igéri, hogy ezen kívánalmak valósítását előmozdítja. Ezen kívánalmak lettek alapja a magyar tanítóegyesület későbbi mozgalmainak egész a ma napig.

Hogy országos tanítógyűléseken a millenniumit kivéve mindig az aradi tanító volt a legtevékenyebbek és mint szónok, vagy csak eszélő a legkedveltebbek: ezt csak érintem, mint közismerős dolgot.

1875-ben az országos Eötvös-sapnak a megalapozásában az aradi tanító egyesület vette ki az oroszlanrészt.

1879-ben Tanügyi Közlönyt adott ki, amely mintája lett az utána keletkezett lapoknak, amennyiben csak keveset siránkozott, de arról hangosabban nyilvánította örömét, ha valami haladást tudott közölni.

1881-ben kiadta a megyei tanítók Címét, ma már valódi forrásmű az időrehaladott tanügyi tanulmányozásánál.

Ettől kezdve hanyatlás állt; úgy, hogy 1884-ben a tagdíjakat bíróság kéri behajtani és 1885-ben a közgyűlésen nemelent meg 40 egyesületi tag. És mégis ez a közgyűlés lett fordulópontja az egyesületnek. Ezen a gyűlésen jelen volt Simay István az egyesület első elnöke és 15 éven át szellemi zére. De megjelent Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő is. Amaz utolsó, emez első ízben elment meg.

Ennek a közgyűlésnek ellenegy szaktárgya volt t. i. Roboz József emulatott egy siketnéma fiút, akit ő egy év alatt érthetően beszélni megtanított. Simay István ennek úgy megörült, hogy egy ezü forintot adott az egyesületnek alap gyanánt, hogy ezzel kezdje meg egy siketnéma iskolát a létesítését.

Varjassy Árpád a gyűlést követően ment hazálni és 18 polgár néáírásával ellátott felhívást saját költségén nyomtatván és szétküldvén, közel 3000 forint gyűjtött egy Aradon létesítendő siketnémaiskolára. Ettől fogva a tanítóegyesület újra fődült, de új irányba, új szellemmel. Neküzdött már kormányal, hatósággal, ha annakelőtte, hanem háboruskodott az egyesületi tagok özvegyei és

kadt mérgében, de mégsem tehetett semmit.) Csápek Józsi, a sovány, szeplős, kajlafülv. ragyogószemű fiúcska azzal is kibívtá osztálytársai lappangó gyűlöletét, hogy semmiben sem tartott velük. Az iskolán kívül egyikkel sem barátkozott. Nem járt sehová és hozzá sem járt senki. Annyit lehetett csak tudni, hogy valahol Alsóvároson lakik, a nevelőszüleinél; azért azoknál, mert árva gyerek.

És igen, az ő árvasága. Erről sem beszélt soha, de, ug. látszott, mintha szótlanul bár, de hivalkodnék vele. Hogyne, hiszen reg-nyes dolgot árvának lenni... A mesék csillogó hősei többnyire árva gyermekek.

A tanárok annál inkább szerették. Valamennyi közt legjobban és igazán szerette Bója bácsi, az értelmes feleleteiért, a számtanhoz való fürge eszejárásáért. Nem volt az a fogós feladat, amit ő egykettőre meg nem oldott volna. Néha az egész osztályt sorba kérdezte egy-egy ravaszabb példánál Bója bácsi: és senki sem tudott még csak makogni sem; ilyenkor Bója bácsi utójára hagyta Csápek Józsit és mosolyogva szólította fel:

— No, kis fiam, mond meg te ezeknek a szamaraknak, hogyan kell megoldani ezt a feladványt.

És Csápek Józsi mindig tudta. Mindig. Bója bácsi megsimogatta a fejét:

— Ember válik belőled, kis fiam, isten éhessen!

Hát ezt az osztálynak nehéz volt elviselni.

nie Annál nehezebb, mert Bója bácsi a legkisebb hibáért is rögtön leültette a nebulót.

— Számár vagy. Ma nálam ebédelez.

Minden számtan-órán (és a számtan-órák mindig délelőtt voltak) összegyűlt Bója bácsinak öt hat vendége. Valóságos veszedelem volt a legnagyobb közös osztó, a tizenegygyel, az öttel, a kilencel maradék nélkül való oszthatás fufangja; ilyenkor néha nyolc vendég is kerülközött.

Már említettem, hogy a tényleges koplalással nem járt ugyan a dolog, Bója néni jóvoltából; de némi kellemetlenséget okozott, mert odahaza csak megkérdezték, hogy hát, hékás, hol voltál délben? (Nyakleves.) Tegnap persze nem akartál tanulni Piff-paff. (Nyakleves.) Ha az ember kérdi, hogy van-e lecke holnapra? Nem papa, nincs lecke. Piff-paff. (Nyakleves.) Nincs latin? Nincs számtan? Nincs papa. Hát mi van? Torna, széprás, ének, rajz. Majd adok én neked tornát, meg éneket, amikor latin van, földrajz van, számtan van! Csihi-puhi! (A nadrág hátsó felülete rövid egymásutánban érietkezésbe jön a nádpálcával, ami csipősen heveny érzéseket vált ki az árnyékos oldalon és ordításokat fent, a torokban.)

Bója bácsi vendégei nagy általjában lehetősen váltakoztak; de voltak, persze, makacs törzsvendégek. Köztük: Szmuk Tóbi, persze Gágity Áca is, meg a Braun, a Hódás, az Osztrogonác, a Stolniczky, no persze Csillik is, a hentesfi, meg ha jól tudom, a Stich, a Jovák, meg a Varnyu. (Szép társaság.)

Az volt a szokás, hogy déli harangszókor a megívitáltak csapat gimnázium kapujában gyülekezett, ahonn Bója bácsi vezetésével indultak a terített falhoz. Mert odamentek csakugyan. Bója siéknál az ebédidőben fel volt terítve az asztal a szolgáló kint leselkedett a kiskapuba hogy jön-e már a tekintetes ur, mert akbbe kell főzni a levest. Bója bácsi úgy kövte, hogy amikor belép az ebédidőbe, már az talon gőzölögjön a levestál.

Leült az asztal Szemkőzt vele, közelebb az ajtóhoz, a fége, egy fehérhaju matróra. Az ajtó közel esik a konyhához és így gyorsabban lehet ikednie a tálalás dolgában. Kettejükön kibiz nem ült más az asztalnál. Gyerekei az házaspárnak nem voltak és Bója bá talán azért is hívogatott diákvendégeket, h ekként enyhítsen ezen a szomorúságon. Milyen az csakugyan, mint az az árvaság, ha 3 házasságnak nincs egy gyereke sem. Bója néni pedig, amikor a konyhák alázatos nyitva kezetsókoltak neki, titokban megsirtta az arcukat, vagy barmrackot nyomott jükre.

Az ebéd né ment végbe. Az öreg házaspár a levest áttért a marhahusra, mártásra; majd szövetkezett borral, és végül térszta, meg gylcs. Ezt a diákok az asztal körül, usztes iságban álldogálva, dülledt szemmel nézték. Mert hiszen ebben állt a büntetés. Zígnézni, hogyan ebédelnek mások.

árvái érdekében hosszú tíz éven át. Ebből keletkezett egy úgynevezett vidéki és városi érdekkör. A városi tagokat támadni, gyanúsítani, megvádolni: ez volt majd minden közgyűlésnek az állandó programja. Ezen érdekes civódás azonban azt eredményezte, hogy a tagok nagy számban jelentek meg a gyűléseken és élénken részt vettek a szellemi élet fokozásában.

A 10 éves civódásnak Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő egy a miniszterium elé terjesztett információval vetett vége, melynek alapján a miniszter döntőleg hatott az ügyre.

De nem szűnt meg a tanítótársak gyermekei iránt való érdeklődés. A vidékiek érdeke nagyon kívánja, hogy gyermekeik a városban első és jó ellátás mellett nevelkedhessenek. Azért az egyesület már 1895-ben mozgalmat indított internátus létesítésén tanítógyermekek számára. Varjassy Árpád erősen propagálta a dolgot, de az egyleti elölkök évről-évre változván, csak lassan haladt az ügy. Végre Kovács Vince került az egyesület élére. Az ő nagy energiája párosulván Varjassy Árpád bölcs támogatásával megteremtette az aradi diákközhont.

Az egyleti jubileumnak méltó tárgya a Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő ünneplése, mert elméje bölcs és keze szerencsés az alkotásnál.

Az egyesület mai kialakulását Varjassy Árpádnak köszönheti.

Mádai Mátyás.

Interpellációk napja.

A képviselőház ülése.

Távirati tudósítás.

Budapest, július 2

A mai ülés már nagyon későre kezdődött. Fél tizenegyre járt az idő és a folyosókon még alig szállingóztak a képviselők. A folyosón sétálgató Neusiedler Károly meg is kérdezte a feléje jövő Rosenberg Gyulától:

— Talán már meguntátok a dolgot, hogy olyan nehezen jöttök az ülésre?

Fél tizenegy óra után mégis megnyitotta az elnök az ülést. Lassan érkeztek a képviselők, úgy hogy az első két szavazásnál alig van ember az ülésteremben. Mégis sikerült összehozni 109 szavazatot egy-egy bizottsági tagra.

Azután az összeférhetlenségi bizottság tagjainak esküjére került a sor. A bizottsági tagok közül azonban csak Beöthy László volt

jelen. Természetesen azonnal akadtak önkéntes rendezők, akik kirohantak a folyosóra, hogy nincsenek-e olyanok, akiknek esküt kell letenni. Ezek egy pamfagon ülve ott találták Förster Aurélt, Szentiványi Károlyt és Heincz Hugót, akik mindhárman tagjai a bizottságnak. Siettek is befelé a terembe. Valaki megkérdezte Förstertől:

— Hova sietsz olyan nagyon?

— Megyek esküdni — felelte Förster.

A kíváncsiskodó, aki nem tudta, hol tart az ülés, megkérdezte:

— Aztán mire esküszöl?

— Még nem tudom — mondta Förster jókedvűen, de majd megmondják odabent.

Az ötletet persze a körülállók harsány kacagása honorálta.

Az interpellációknál Bernát Béla interpellációjánál pedig egy álmos honatys, aki bizonyára nem sokat hallott az interpellációkból, így sóhajtott fel:

— Istenem, mi lesz a finom tokajival? A földmivelésügyi miniszter felelete után következő Giesswein Sándor interpellációja. Giesswein már hónapok óta készült az interpellációra. Egy januári ülésen a kereskedelmi miniszteriumot interpellálta ebben az ügyben, de az elnök — érdekes, hogy akkor is Návay elnökölt — kioktatta, hogy a miniszteriumot nem lehet interpellálni. Ma aztán leesett a nagy kő a szívről, előterjesztheti interpellációját, amire kiérdemelt választ is kapott.

Ma már megvolt az első vihar is és ezzel a t. Ház átteset a tűz kereszttségén.

A mai ülésről a következőket jelenti tudósítónk:

Berzeviczy Albert elnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést. Nyegre László jegyző felolvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét. Senki nem figyel rá. Senki nem szól hozzá. Hitelesítik.

Elnök bejelenti, hogy ifj. Molnár Viktor levélben közölte vele, hogy összeférhetlenségi helyzetét megszüntette.

(Elintézetlen kérvények.)

Nagy mozgás fogadja az elnök ama bejelentését, hogy a múlt kormány idejéből 1172 kérvény és felirat maradt elintézetlenül. Javasolja, hogy ezek közül 1148 darabot adjanak vissza a kérvényi bizottságnak, a többi kérvényeket és feliratokat pedig adják vissza azoknak a bizottságoknak, ahol azok a múlt országgyűlés alatt voltak.

Már az új Házhoz is érkezett kérvény és felirat szép számban. Ezeket kiadják a kérvényi bizottságnak. A feliratok közül nagy belyesséssel és éljenekkel fogadta a munkapárt azokat a feliratokat, — jócskán vannak — amelyek a parlament munkaképességének helyreállítását sürgetik és a parlamenti verekedéseket elítélik.

(Eskü a Ház előtt.)

Az összeférhetlenségi állandó bizottság tagjai közül ötven voltak jelen. Ezek a Ház színe előtt tettek esküt. Előbb hárman: Beöthy László, Erdély Sándor, Heincz Hugó, aztán a később érkezők: Szentiványi Árpád és Förster Aurél. Az eskü után megint választások következtek.

(A felirati bizottság)

tagjaivá választották: Beöthy László, Ciočan János, Dániel Ernő báró, Dániel Gábor, Darvai Fülöp, id. Erdély Sándor, Ghyllány Imre báró, Heincz Hugó, Issekutz Győző, Láng Lajos, Lukács György, Melezer Vilmos, Perczel Dezso, Pósz Sándor, Rosenberg Gyula, Sándor János, Tallian Béla, Tisza István, Thuróczy Vilmos, Vojnits István báró, Zsilinszky Mihály.

(A kivándorlási tanácsba)

a főrendiház is, a képviselőház is négy tagot küld. Ezt a négy képviselőtagot a közül a 20 képviselő közül választják, a kit az elnök a kivándorlási törvény 33. §-a értelmében kijelöl. Ki volt jelölve a következő 20 képviselő: Bakó József, Barta Odón, Bornemissza Lajos, Dániel Gábor, Esterházy Mihály gr., Giesswein Sándor, Hegedüs Loránt, Kende Péter, Lévy Lajos br., Magyar Károly, Markhot Aladár, Mikosévits Kanut, Muzsa Gyula, Rakovszky Béla, Richter János, Rudnay Béla, Semsy László gr., Sipeky Sándor, Szepesházy Imre gr., Woraciczky János.

Ezek közül a Ház beválasztotta a kivándorlási tanácsba: Bornemissza Lajost, Dániel Gábort, Giesswein Sándort és Lévy Lajos bárót.

A szavazás eredményének kihirdetése után Návay Lajos vette át az elnöklést és azt javasolta, hogy a Ház mindaddig ne tartson üléseket, a míg a bizottságok az eléjük terjesztett javaslatokkal nem végeztek és jelentéseiket az elnöknek át nem adják.

A képviselőház ilyen értelemben határoz és kimondja, hogy a legközelebbi ülés határnapjának megálapítását az elnökségre bizza.

(Interpellációk.)

Ezután következnek az interpellációk. Bernát István Tokajhegyalja pusztulása tárgyában, Giesswein Sándor pedig a fehérfoszfor-tialmának eltörlése iránt.

— Kitűnő ez a sertéskaraj — mormogta Bója bácsi — és megérdemlem, mert én tudom a számtant.

Végezetül a szolgáló leszedte az asztalt és kihordta az edényt.

— Kedves egészségére Bója bácsi, kezét csókoljuk, néni! — mondták kórusban a diákok, mert ez volt a rend.

— Most kimehettek a tornácra — intett Bója bácsi, rágyújtván a pipára — ott várakoztok félkettőig, aztán az iskolába indulhattok.

Hát kiszállingóztak a tornácra. Bója néni megvárta, míg élete párja a pipától elalmosodott és rövid szundítás céljából végighevert a kanapán. Lábujjhegyen kiosont a diákok után és szeliden korholni kezdte őket:

— No fiam, Szmuk, már megint itt van?

— Itt bizony, néni.

— Ugy látom, a Gágity sem maradt el. A Csillik sem. Mind itt vannak. Nohát, ejnye-ejnye...

Megcsörgette a kulcsait, tért-fordult az éléskamrában, és hozott almát, kenyeret; egy kis maradék-leves is kerülközött; turó, meg vaj... Ettek a nebulók, mint a sárkányok.

Igy volt ez minden nap, amikor számtan-óra volt.

Fél kettőkor a fiuk visszamentek az iskolába, ahol szokás szerint, mindenki az ebédjéről számolt be. A Bója bácsi vendégei eldicsekedtek, hogy lekvárt is kaptak...

Hát ismétlem, mindenki résztvett ezekben

a tárgyalásokban, de Csápek Józsi, a legjobb diák, Bója bácsi szeméfnye, hallgatott. Egyszer a Csillik nem állhatta meg szó nélkül és megkérdezte:

— Hát te Csápek, mit ebédeltél?

— Hogy én?... dadogta és elpirult a szégyényű fiú.

— Nos, mit?

— Kolbászt.

— Hát még?

— Hurkát.

— Hát még?

— Izé... krémpitét.

— Mennyit?

— Tizenegy darabot.

Oly furcsán és oly zavartan mondta ezt a kis Csápek, hogy jó lett volna belekötni, jó lett volna tagadásba vonni állítását. De nem volt rá idő, mert belépett Sefcsik tanár ur és elkezdődött a latin óra.

Elég az hozzá, hogy Csillik, meg Gágity, meg, gondolom, Szmuk Tóbi (a legjobb magasugró) másnap összebeszéltek a kis Csápeket. Hát bizony nem értették a dolgot. Csápek nem ment sehová; illetve, csak az utcákon kódorgott; és fél kettőkor, hosszú sétája után, egyenest az iskolába ment, anélkül, hogy ebédelt volna.

— Mit ebédeltél? — kérdezte tőle Gágity.

— Megint krémpitét?

— Azt is! — felelte Csápek Józsi zavartan és nem mert senkinek a szemébe nézni.

— Hát még mit? Kolbászt?

— Nem. Töltöttkáposztát.

Gágity összenézett társaival, de nem akart még belemélyedni a rejtély titkába. Hagyták a dolgot érni. Miért nem ment ez a fiú haza, ebédelni? Biztosan valami rossz ügyben sántikál. Valami titokzatosságot forral; hát végére kell járni a dolognak...

Pedig a dolog nyitja egyszerű volt, — csak a sárkányévtágyu diákok erre nem gondoltak. A kis Csápek nem kapott otthon ebédet, a nevelőszüleitől. Azok a gyárban dolgoztak reggeltől estig. Csak éppen este löttek oda neki nemi enniavót; haragudtak rá, hogy a nyakukon él; hogy nem áll be valahová inasnak, ahol lakást, meg élelmet is kap. Ha ur akar lenni, ha iskolába akar járni, hát tudjon koplalni.

És Csápek Józsi tudott koplalni. Panasza nélkül. A sok szép dolog, amit az iskolában tanult, bőven kárpótolta őt. Kódos messziségben, egyelőre határozatlanul, lebegett előtte az ábránd, hogy valamikor, ha nagy lesz, mire megnőt a bajusza, ismét ebbe a gimnáziumba fog járni, de nem a padba, hanem a katedrára.

Egyszer aztán, késő ősszel, valami különös érzés didergette meg a II. B-osztály első diákját. Bizony, foga van az időnek és felöltő nélkül, az ily ősztvér fiú, könnyen megfázik. Két nap óta fájt már a feje. Borzongott, szédült; a padban alig tudott megülni; a füle zuhogott. Az volt a homályos sejtelme, hogy ha ő ma délben ebédelhetne, talán összeszedhetné szétfogyatkozó erőit. Ennie kell, ma délben, mert másképp nem győzi tovább és akkor hol-

(Tokajhegyalja pusztulása.)

Az első interpellálója az új Háznak Bernáth István volt. A tokajhegyaljai pusztulás ügyében intézte a következő interpellációt a földművelésügyi miniszterhez:

1. Szándékozik-e a földművelésügyi miniszter ur a pénzügyminiszterrel egyetértőleg az agrár kölcsöntörvény revíziójára vonatkozó törvényjavaslatot, mely törvényjavaslat az agrár kölcsönök részleteinek hosszabb időre való kamatmentes visszafizetését biztosítja, sürgősen a tisztelt Hához benyújtani.

2. Szándékozik-e a károsult szőlőbirtokosoknak minden kat. hold szőlőterületük után legalább 400 korona segély, esetleg kamatmentes kölcsön sürgős folyósítására vonatkozó felhatalmazási törvényjavaslatot a Hához sürgősen beterjeszteni.

3. Szándékozik-e a károsult szőlőbirtokosoknak szőlőbirtokuk utáni adóleírásokat foganatosítani, végrehajtásokat beszüntetni, nemkülönben a hátralékosoknak sürgős segélyezése tárgyában a szükséges intézkedéseket haladéktalanumegtenni.

(Serényi gróf válasza.)

Az interpellációra rögtön megadta a választ a miniszter.

Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter: Jelenti, — ugymond — hogy a kormány még mielőtt az interpellációról tudomással bírt volna, nyomban intézkedett, hogy a gazdasági felügyelő a helyszínére menjen. Éppen e percben vette kezébe a felügyelő jelentését, a mely szerint a Tokajhegyalján ezidén 8700 hold volt szőlővel beültetve. Ebből 2000 hold teljesen elpusztult, 2000 holdon 50—70 százalék a kár, 1500 holdon kisebb jelentőségű pusztulás történt, 3000—3500 hold sértetlen maradt. Tokajhegyalja termése ezidén rendkívül kedvezőnek ígérkezett úgy, hogy az eredmény az elpusztult szőlők leszámitásával is el fogja érni a normális. Ebben az órában a segítségre vonatkozólag még csak elvi nyilatkozatokot tehet. Elsősorban az agrarkölcsön visszafizetésének idejét kívánja meghosszabbítani, kamatmentes kölcsönt kíván adni azoknak, a kik erre rászorulnak, végül már utasította a tarcali vincellériskola személyzetét, hogy álljon a kiszáradt rendelkezésére.

A Ház és az interpelláló tudomásul veszi a miniszter válaszát.

(A fehér fosztor.)

Giesswein Sándor a következő interpellációt terjeszti elő a magyar kir. kereskedelemügyi miniszter urnak:

1. Van-e tudomása a kereskedelmi miniszter urnak arról, hogy a nagybittsei gyufagyárakban a foszfor-nekrozus esetei megdöbbentő mértékben mutatkoznak?

2. Minthogy a foszfor-nekrozus részben elkerülhető, minő intézkedéseket kíván tenni a miniszter ur arra nézve, hogy a fehér foszfor ipari alkalmazását kellő higiénikus óvintézkedések által ártalmatlanná tegyék?

3. Minthogy teljes védekezés a foszfor nekrozus ellen csak a fehér foszfor ipari alkalmazásának eltávolításával érhető el, minő intézkedések tettek eme tilalom életbeléptetésére?

(Hieronymi válasza.)

Giesswein interpelláció ára

Hieronymi azonnal válaszolt:

— Tudomásom van — ugymond — a fehér foszfort alkalmazó gyufagyárakban előfordult botrányos állapotokról és különösen ismerem a nagybittsei gyár viszonyait. Már február 28-án rendeletet intéztem az összes iparfelügyelőkhöz, hogy a fehér foszfort alkalmazó gyárakat az egészségügyi hatóságok közbejöttével igen gyakran és a legszigorubbán vizsgálják meg és a rendeletektől való legkisebb eltérést is a legszigorubbán torolják meg.

A fehér foszfor tilalomra vonatkozólag ismerteti a miniszter a konvenciót és kijelenti, hogy hivatalbalépése óta a miniszteriumban munkálatok folynak egy, a fehér foszfor alkalmazását végleg eltöltő törvényjavaslat megalkotása érdekében. Reméli, hogy ezt össze a Ház elé terjesztheti. Határozott ígéretet nem tehet, mert a dolog nemcsak az ő társjára hatáskörébe tartozik.

(Néppárti támadás.)

Szmracsányi György interpellációjában elmondja, hogy Markovics nagytapolcsányi főszolgabíró nem engedélyezett egy népgyűlést, a melyet Gramantik Agoston katolikus pap akart megtartani a kat. népszövetség ügyének ismeretése végett. A főszolgabíró azzal indokolta eljárását, hogy Gramantik fel akarja izgatni a kedélyeket. Különben is Gramantiknak nincs állása, tehát a főszolgabíró ezért sem akarta engedélyezni a népgyűlést. Sőt felhívta Gramantikot, hogy okmányilag igazolja, miből él, különben el fogják toloncolni.

Huszár Károly közbekiált: Szemtelenység — Ez nem járja! Ez presszió! Kiáltanak többen.

Hieronymi Károly: Hát miért nem éltek felebbezéssel?

— Felkiáltások az ellenzék részéről: Ugy se tettek volna semmit. (Oriási zaj.)

Nagy Sándor: Ha erővel perlekedni akartok, akkor igazán nem érdemes veletek tárgyalni.

— Gondolkozzál csak fiacskám. Hiszen tudod.

Semmi válasz. Csápek Józsi a padlóra néz és nem felel...

Ebben a percben kinyílt az ajtó és belépett rajta, váratlanul, a főigazgató. A fiuk felálltak, leültek és a főigazgató ur, a kinek jó a szeme, Csápekre mutatott:

— Te feleltél, kis fiam, ugy-e? Hát csak folytasd. Mi volt a kérdés?

Csápek Józsi megfelelt. Ránézett Bója bácsira, nem akarta cserbenhagyni és mint a folyóvíz, oly tisztán és zökkenés nélkül felelt. Még egy csomó más kérdésre is...

— Be tudnád-e bizonyítani, — kérdezte a főigazgató, — hogy miért oszthatók az ily számok tizeneggyel, maradék nélkül?

Ennek bizonyítása, bocsánat, a felsőbb osztályokba való! — vetette közbe Bója bácsi.

— De én tudom! — mondta Csápek Józsi, kiment a táblához és irt egymás mellé szám-sorokat: szorzott, osztott... és a maga módja szerint meg is oldotta a feladatot...

De Csápek Józsi nem ebédelt. És többé nem jött el az iskolába. Az iskola ment el hozzá, két hét múlva, amikor a fiuk gyász-dalt énekelték a koporsója körül.

A gyászmenet élén Sztruk Tóbiás, az osztály legjobb magasugrója, vitte a keresztet. A fiuk egyébként örültek, mert az nap nem volt előadás.

nap már nem jöhet iskolába, és akkor vége a nagy álomnak is, hogy a katedrára jut valamikor.

A fiuktól jól tudta, hogy a kit Bója bácsi ebédre invitál, annak nem kell koplalnia. Bizonyára neki is adna Bója néni egyet-mást. Jó puha kenyeret. Piros almát... Behunyta a szemét és ételeket látott... Istenem! A dolog egyszerű: ha ma felhívja Bója bácsi (és minden órán felhívja), hát tudatlanságot szinlel.

— Nálam ebédelsz ma, Csápek! — fogja Bója bácsi mondani és alkalmasint elszomordik, hogy im, ennyire csalódott legkedvesebb tanítványában.

De most már mindegy. Meg kell tenni azt, a mi szükséges...

A számtan-órán Bója bácsi egy igen könnyű kérdést adott fel Braunnak:

— Mely számok oszthatók maradék nélkül tizeneggyel?

Braun hebegett és rid'an nézett hátra, hogy Csápek sugjon neki. Csápek nem sugott.

— Nem tudod. Nálam ebédelsz! — jelentette ki szigorúan Bója bácsi és sorra kérdezte még vagy tíz diákot, egy sem tudta: pedig a dolog oly egyszerű: ha a páros és páratlan helyen álló számjegyek összege közti különbség zérus, vagy tizenegy, vagy tizenegyek a többszöröse, az ilyen szám maradék nélkül osztható tizeneggyel.

— No fiam, Csápek Józsi, mond meg te! Csápek Józsi felállt és hallgatott.

Szmracsányi: A közigazgatási tisztviselők nyomorgatják a népet. Ez a főszolgabíró jellemző típusa a magyar közigazgatásnak.

Felkiáltások: És mit csinált a néppárt?

Lévay Lajos báró: Izgalott. A bíróságnál majd beszélünk még erről.

Szmracsányi: Annak, hogy a népet izgatják, nem a néppárt volt az oka. A választások alkalmával öt-hat csendőr is kísért egy-egy néppárti jelöltet.

Nagy Sándor: Hogy ne bántsák őket.

Szmracsányi: Egyébirant Lévay Lajos választásáról is fogunk meg beszélni.

Lévay Lajos báró: Majd a bíróság előtt.

Szmracsányi: E felehangosító tény alapján a következő interpellációt intézem a belügyminiszterhez: Van-e a tisztelt miniszterelnök urnak tudomása arról, hogy Nyitra vármegye nagytapolcsányi járásának főszolgabírója f. évi június 28-án 3157—910. szám alatt kelt határozatával a gyűltekezési jogról érvényben levő jogszabályokat és Gramantik Agost esztergomi egyházmegyei áldozópap és káchoikus népszövetségi titkár személyes szabadságát megsértette? Hajlandó-e a tisztelt miniszterelnök ur a nevezett főszolgabíró ellen a törvény teljes szigorával eljárni?

(A miniszterelnök válasza.)

Khuen-Hédervary Károly miniszterelnök: Még nem vagyok abban a helyzetben, hogy az interpellációra érdemileg feleletek adnassak. Elismerem, hogy a választásnál a tisztviselők sok esetben túl lépték hivatali kötelességeik határát.

Felkiáltás: Az ellenzék javára.

Khuen-Hédervary gróf: Inézkedni nem volt hatalmam, mert én nem vagyok intézkedési fórum, mielőtt azok a fokozatos orvosi fórumok, amelyeknek a miniszteri intézkedést meg kell előznie, nem határoznak. Az interpellációból nem vettem ki tisztán, hogy eitek-e a felebbezés jogával? De a jogorvoslat lehetőségé még mindig féltékeny és annyit mar most is ígérek, hogy az egész dolgot a legszigorubb vizsgálat tárgyává fogom tenni.

(Vita az elnökkel.)

Ezután tört ki a tulajdonképeni vihar. Návay elnök szavait nagy zaj szakította félbe.

Návay Lajos: A Ház megnyugvással veszi tudomásul...

Tovább nem folytathatja, mert a baloldal óriási larmát csapott.

Návay Lajos: Én csak annyit akartam mondani, hogy a Ház tudomásul veszi, miszerint a miniszterelnök ur a vizsgálatot megindítja és az érdemleges választ későbbre halasztja.

Jusch Gyula: Ez házszabály ellenes eljárás, mert tudomásul venni csak a választ lehet.

Návay: Azt, hogy a miniszterelnök később választ, tudomásul kell venni. Lenet, hogy az nemelyeknek nem tetszik.

Az elnök szavaira ismét nagy zaj keletkezik:

Batthyány Tivadar gróf: Tisztelt Ház!

Felkiáltások: Eláll, eláll!

Batthyány Tivadar: Valaki azt mondta: eláll. Kijelentem, hogy engem terrorizálni nem lehet, nekem jogom van itt beszélni. Ilyen precedenst nem lehet megengedni, mert akkor nem lehet itt tárgyalni. Tudomásul vételről csak akkor lehet szó, ha a miniszterelnök megadja a választ.

Návay Lajos: Miután kérdés feltéve nem volt, határozatról se lehetett szó. Sérelem nem volt. Azt nem is volt szándékom elkövetni. És ha kijelentésem valaki netán így értelmezné, kijelentem, hogy erről részemről szó se lehet.

A képviselőház a miniszterelnök választását tudomásul vette olyanformán, hogy a miniszterelnök a vizsgálatot megindítja.

Ezzel az ülés véget ért.

EGYESULETI ELET.

(*) Vármegyei segédjegyzői egyesület. A községi segédjegyzők helyzetük javítása céljából egyesületet alakítanak. A pankotai segédjegyzők által megindított mozgalomnak a célja a vármegyei segédjegyzői egyesület létesítése. Holnap délután három órakor tartják Pankotán az egyesület alakuló közgyűlését, melyre az összes segédjegyzők hivatalosak.

Megkerült a Trieste-gőzös.

Az elveszett hajó Bombayban.

Távirati tudósítás.

Arad, július 2

Múlt hónap tizedikén indult el az osztrák Lloyd társaság *Trieste* nevű gőzöse a triezsi kikötőből. Bombayba igyekezett a gőzös és június 21-én kellett volna odaérkeznie. A Trieste azonban nem érkezett meg és általános volt az aggodalom, hogy a gőzöst az Indiai Óceánon dühöngő vihar elpusztította.

Harminchárom utassal, hatvanegy matrózzal és hét tiszttel indult utnak a Trieste. Az utasok között volt Thurn-Valsasina Egon gróf bombayi osztrák-magyar alkonzul és felesége és több előkelő angol férfi és nő. A hajó kapitánya Nitsche Ed.

Június 24-25-ig még nem okozott aggodalmat a Trieste elmaradása. Az Indiai Óceánon mostanában olyan erős a monszum, a köd és az eső, hogy néhány napi késedelem gyakran fordul elő a Lloyd gőzöseivel. De mikor június utolsó hatáiban sem érkezett semmi hír a hajóról, alaposnak látszott az a gyanu, hogy a hajóval valami szerencsétlenség történt.

Triesztből hétféle irányban hajókat küldtek a gőzös felkutatására, de a hajókról érkezett dróttalan távirójelentések szerint semmi nyomát sem találták Triestének.

Tengerészeti körökben erős támadások hangzottak el a Lloyd-társaság ellen, főképp azért, mert még ma sem alkalmaz hajóin Marconi-féle dróttalan távirókészüléket.

Végre a Lloyd társulat igazgatóságához ma délelőtt érkezett távirat szerint az elveszettnek hitt Trieste gőzös megérkezett Bombayba.

Frankfurter, a Lloyd vezérigazgatója így nyilatkozott egy hírlapírónak:

— Kevéssel tíz óra után kaptunk Bombayból dróttalan távirati értesítést, hogy a Trieste gőzös reggel kilenc órakor minden baj nélkül kikötött. Részletekről még nem értesültünk, mindössze annyit tudunk, hogy a Trieste egyedül és sem vontatóval kötött ki és eddigi késedelmét az Óceánon dühöngő vihar okozta. A hajó személyzetében semmi kár nem esett. Ugyanígy értesítést kaptunk néhány perccel az első hír után Adenből is.

Déli tizenkét órakor jelenti egy távirat egyidejűleg Athénból és Kalkuttából, hogy a Trieste már befutott a bombayi kikötőbe. Triesztben leirhatatlan nagy az öröm. Hohenlohe herceg helytartó telefonosan gratulált a Lloyd-társaságnak.

TANÜGY.

(—) **Varjassy Árpád jubileuma.** Az „Aradvidéki Tanítóegyesület” 1910. évi július hó 4-én Aradon, a város háza dísztermében tartja XXXX-ik közgyűlését, mely alkalommal ünnepli fennállásának 40 éves és Varjassy Árpád kir. tanácsos, Aradvármegye kir. tanfelügyelőjének 25 évi tanfelügyelői működését. A közgyűlésre, valamint az ünnepségekre az egyesület tiszteleti, alapító és pártoló tagjait, valamint a tanügy iránt érdeklődő közönséget meghívják. Kovács Vince, egyes. elnök. Cziráky Márton, egyes. titkár. A közgyűlés sorrendje a következő: Einöki megnyitó. Az egyesület 40 éves működésének ismertetése. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselőjének, a magyarországi tanítók országos szövetsége s az „Eötvös-alap” kiküldöttjének üdvözlése. A kir. tanfelügyelőt meghívó bizottság kiküldése. Az egyes. elnök üdvözlöi Varjassy Árpád kir. tanfelügyelőt. A vallás- és közokt. miniszter képviselőjének, Aradvármegye és Arad sz. kir. város törvényhatósága kiküldöttjének, az állami iskolai gondnokságok és az aradi gör. kel. román egyházmegye I-VII. esperességi kerületi tanítóegyesület megbízottjának üdvözlése. Az aradvármegyei tankerület területén működő összes tanítók, tanítónők és óvónők által létesített, Varjassy Árpád nevet viselő alapítvány alapítólevelének átadása. A kir. tanfelügyelő válasza. A diszközgyűlés után nyomban a rendes közgyűlés ül össze tanácskozássra.

A kortlavi tébolyda lakója.

Schoenebeckné az örültek házában.

Harden elkobzott eikke.

Az egész világ feszült figyelemmel kísérte az allensteini tragédiának utolsó felvonását, mely ma játszódott le a kis német városkának törvényszéke előtt, a hol a meggyilkolt Schoenebeck őrnagy felesége a vádlottak padján ült. A végzetés asszony körül egy egész irédalom támadt és elmondta róla véleményét a szenális Harden is a Zukunft legutóbbi számában, melyet a rendőrség rögtön lefoglalt.

Allenstein.

Allenstein, a Pregel egyik mellékfolyócskájával, 30.000 lakossal, ötven kilométernyire a porosz határtól. Fűrészmalomok, serfőződé, gépgyárak, fa-, posztó- és komlókereskedelem. Dragonyosok, tüzérség és két gyalogezred.

Az érdekes külön.

Ide helyezték át 1906 december havában mint ütegparancsnokot Goeben Hugó századost. Apja hatvanesztendőskorában májrák következtében halt meg. Terhelt családból származó anyja harmincötszötendős volt, mikor ezt a gyermeket szülte. Nehéz szülés. A fiú testének jobbfele kevésbé fejlődik, jobblába és karja egy centiméterrel kurtább, mint a bal. Elég jó tanuló, élénk fantáziával és sok a hajlandósága, hogy ábrándozásait valóságképpen mondja el. Tornagyakorlatok segédelmével megerősödvé, belép a hadseregbe, majd a burok sorában küzd az angolok ellen. Négyyszer megsebesül, belei és veséje zuzódást szenvednek és megtörve maláriától, visszatér Európába. Reaktíválják és miután mint vezérkari tiszt nagy szolgálatokat tett Macedóniában, 1906. telén Allensteinbe kerül. Szórakozott, pontatlan és hivatalos szolgálatával elégedetlen a vezérkari főnök, bajtársai szemében pedig egy érdekes külön, aki már háboruban volt, embereket lepuffantott, egyébiránt pedig abban a vértanupózban tetszeleg, hogy „meg szeretne halni valamelyik felebarátjáért”. Így szól és el is hiszik neki. Az asszonyokat, akik a bur hős egy mosolyáért vetekednek, észre se veszi a karcsu, középtermetű, széles, fakó ábrázatu, angolos bajuszu, korán megöszült százados.

Az áldozat.

Schoenebeck Antónia, Schoenebeck Gusztáv őrnagy felesége, nem éppen a legelegánsabb hölgye a kis városkának. Az őrnagy több rendet tud tartani a kaszárnyában, mint otthon. Felesége igen tetszetős megjelenés, de igen fegyelmezetlen perszóna, akinek szeszélyeiről igen rossz históriákat tud a fáma. Gonosz erotika, — de vajjon igaz-e? A férj — ő tudja meg mindig legutóljára a dolgokat — nem

törődik — egyébbel, csak századával, két gyerekeivel, meg a vadászattal, maga utjára bocsátja az asszonyt, de pisztolyhoz kellene nyulnia, ha valami elégtételre képes ember megjegyzést kockáztatna.

A tragédia.

A második karácsonyi ünnepen korán reggel holtan találja az őrnagyot hálószobájában a legény. A halott hanyatt fekszik, hálóingben és papucsban, homlokából még patazkik a vér, térde között a revolver. Az asszony a hír hallatára kiabál, ordít, dühöng, de ágyban marad. Nem rohan le a lépcsőn, hogy megtekintse a férfit, a kinek ölelésében két gyermeke fogant. Hamarosan előhívják az őrnagy néhány bajtársát: rablógyilkosság betűrés után? Kizárt dolog, mert semmi se hiányzik. Öngyilkosság? — lehetetlen, a katonai bizottság konstatálja, hogy a halott lábánál talált revolverből egy patron se hiányzik. Két órakor megérkezik Goeben, hogy a ház urát — állítólag megállapodás szerint — vadászatra kísérje. Mikor a legény jelenti, hogy az őrnagy agyonlőtte magát, felkiált:

— Lehetetlen!

Es miután egy pillanatig a halott mellett tartózkodott, felrohan az asszonyhoz. Mikor ismét visszatér, nyugodtan majszolja a kalácsot, szidja — szokása szerint — az őrnagyot, dicsőíti az asszonyt és felszólítja a tiszteket, hogy „törődjenek inkább a élőkkel ott fent, mint ezzel a halottal”. Már ekkor gyanút keltett lármás, hengegő, majd pedig vadóc, riadt modorával. Kihallgatják. Lakásán megtalálják a pisztolyt, melynek kalibere a halott sebéhez illik, ő pedig kihallgatása után rögtön levelet ír az özvegynek, mely a vizsgálóbizottság kezébe kerül. A terhelő momentumok súlya alatt végre valamást tesz, majd 1908. március 2-án tompa asztalkéssel föl vágja nyakán az ütőeret. Meg akart halni, de előbb ismerje meg őt igazi mi-voltában a világ!

Goeben titka.

Goeben gyermekkorában entuziaszta barátságokat érzett, a mi azonban nem okozott neki gyönyörűséget és tizenhét esztendőskor volt, a mikor elfogta a pubertás első láza. Szereti a lovat, mint valami asszonyt, szelid ujjal cirógatja, enyelegve babrál sörényében és gyöngéden csiklandozza sarkantyujával. Soha senki se világo-sította föl az ifjut. Esztendőskön át tartózkodott az asszonytól a katonatiszt és a különben is beteg törzsből fakadt férfit az erőszakos ábrándozások még inkább megtörték. Körülötte — kaszárnyában és kaszinóban egyaránt — röp-ködnek az asszonybírók és imhol itt egy hadnagyocska, a kinek még sohase volt szeretője.

Március hónapjában csókolta meg először Antóniát, de titka tudatában ellenállt a szerelemre vágyakozó asszony hyper-erotikájának. Hagyja, hogy az asszony szeresse, de a leghevesebb gyöngédség se tudja kicsalni az óvatosság pozíciójából. Még akkor se, mikor az őrnagy néhány hétre elhagyja a házat. Végre jő a tavasz, a nyár...

Vad extázisok korszaka kezdődik. Goeben eseng, hogy az asszony váljon el az urától, mire Antoinette — pontosan — elájul. Majd „Boldog vagyok! Hát lehetséges ez?!“ kiáltással tér magához. A titka súlya alatt remegő férfiu irtózáttal néz a nászi öröm elé, amelyet a házasság számára akar fentartani.

És közben egyre gyalázza férjét, hazudik, hogy veréssel és brutálítással erőszakolja ki gyöngédségét. Mikor aztán ez se használ, gunyolja, ócsárolja a férfit, aki nem meri birtokába venni, végül pedig nemi dühének leggo-

noszabb órájában ledobja magáról To (ez volt a nő szerelmi becéző neve!) a szemérem utolsó fátylát és amit az utolsó utcai leány se tenne meg olyan előtt, akit nem akar elriasztani, — azt megteszi most Antoinette e vergődő férfiú előtt; dicsőíti régi szeretőit és a boldogságot, melyet azok karjaiban élvezett!

Goeben ezt hallja. Nem fut el e minden nőiességből kivetkőzött némbor köréből. Visszatér. Ezer félelemben, lázban, érzi szegényét és hitvány megalázottságának rettenetes szegényét.

Végre az ősz meghozza boldogságát, a sohase reméltet; az asszony Goebené lett. Sikertült, a mi még sohase sikerült. Most már *rab-szolga-szolgalatokat követel a nő.*

Mindent megbeszéltek. A külső egyesülés már csak rövid idő kérdése. Goeben megszerezte a husz évi gyötrelemben és gunytól való félelemben nélkülözött jogot a férfias önére. De hogyan lesz az egyesülés? Ha az őrnagy nem akar válni? Mi segít?... Egy segítség van. Már sugdolóznak is róla ketten: arzénikum! De az asszony képtelen rá. Az esztendő vége felé közeledik és a nyomor még egyre tart. És Goeben a karácsonyfa alatt megesküszik, — miután *karácsony éjszakáján* négy órát töltött kedvese karjaiban, — hogy többé nem késlekedik. És *éjszaka agyonlötötte az elenséget*...

Epilog.

Es most tegyük föl, hogy azon bizonyos éjszakán valaki fölkelte volna Schoene'eck Gusztáv porosz királyi őrnagy urat a következő szavakkal:

— Őrnagy ur, az ön becses neje odafent az első emeleten egyik bajtársával bujálkodik!

Mi lett volna? Az, hogy az őrnagy ur körülbelül a következőket mondta volna:

— Kedves uram, hagyjon engem békén. Nagyon jól tudom feleségem dolgait, de mit tegyek? Megöljem? Akkor boldogtalanná teszem magamat is, két gyermekemet is. Elváljak? Akkor vége először is az egyenruhámnak, másodsor a család közös anyagi jólétének. Nem vagyok a szász király, aki megengedhetette magának azt a luxust, hogy a feleségét elkergesse. Nekem ki kellene lépniem a hadseregből... Tudom, hogy kapukulcsom zsebről zsebre jár az allensteini garnizon tisztjei között, azt is tudom, hogy — feleségem mikor olcsó bevásárlás ürügye alatt Berlinbe megy, minden jöttmentnek odaadja magát. Nagyon jó asszony különben és semmire sem emlékszik, mihelyt erotikáját kitombolta. Nőstényke! Így szólna az őrnagy — és tovább aludna.

SPORT.

+ Délmagyarországi bajnoki atletikai viadalát rendezti az A. A. K. július 10-én saját sporttelepén, mely a nevezések számából következőleg nagy szabásúnak ígérkezik.

+ Az A. T. E. kirándulásai. Július hó 10-én lesz az aradi turista egyesület *menyházai* kirándulása, melyre legkésőbb 7-én este 8 óráig lehet jelentkezni, amennyiben 8-án a vonat és a jegyeket kell megrendelni. A vasuti és ebéd jegyek 8-án és 9-én délután 4—8 óráig az egyesületi irodában (Vas szálló) átveendők. Későbbi jelentkezések figyelembe nem vehetők, ugyisint a vonathoz való csatlakozás sincs megengedve. Részvételi díj sportegyesületi tagnak (vasut és ebéd költség) 7 korona. Nem egyesületi tagok részvételi díja 9 korona. Július hó 24—31-ig, hét napos társaskirándulás lesz a *magas Tátrába*. Jelentkezési határidő július hó 5-én lejár. A részvétel csakis e határnapig jelenthető be, mivel a vezetőségnek 10-éig a kedvezményt biztosító szerződéseket meg kell kötniök és a szükséges egyéb intézkedéseket is meg kell tenniök. Részvételi díj e tagoknak 140 korona, nem tagoknak 150 korona. Vasuti költség nélkül 105 és 115 korona. Részletes

programot és felvilágosítást készséggel ad az egyesület igazgatósága.

+ Labdarugó mérkőzés. A holnap Aradon szereplő fővárosi football csapat játéka elsőrangú sporteseménynek ígérkezik, különösen nagy várakozással tekint sportközönségünk a 3 reprezentatív játékos szereplése elé: Beimel, a híres kapuvédő, Mally, a kiváló szélső csatár és Schönfeld, a fáradhatatlan középfedezet játéka fogja a közönséget gyönyörködtetni. A fővárosi csapat általánosan elismert kiválósága a gyorsaság és az angolokra emlékeztető összjáték és erélyes védelem. Az A. A. K. csapata e mérkőzés fontosságától áthatva legjobb tudásával bocsátkozik a küzdelembe és a komoly training arra enged következtetni, hogy a tavaszi szezont nevéhez méltóan fogja befejezni. A Terézvárosi T. K. összeállítás a következő: Beimel — Somorzyi, Hegyi — Vágó II, Schönfeld (kapitány), Vágó I. — Mally, Fekete, Beszenesi, Vágó III, Pach. — Az A. A. K. csapata: Greguss — Major, Kornis — Bácskay, Magyar, Murányi — Fodor, Eisen, Gácsi, Nyiri, Szabó. A mérkőzés a Török Gábor-utcai sporttelepen délután fél 6 órakor veszi kezdetét. Belépti díj: páholy 5 K, tribün ülőhely 70 fillér, diákjegy 20 fillér. A mérkőzést Horváth János (N. S. K.) vezeti.

DOHÁNY-DALOK.

A pénzügyminiszter felméri a dohány árát.

I.

Gondolt egyet a pénzügy őrre
Ki kezeli az adókulcsot.
Mogorván szólalt meg az ajka:
„A tartozásunk immár túl sok.
Segíteni kell itt szaporán
Jövel elő szüzi dohány
Mely vidám derűt csalsz a szivből,
Te fogsz kirántani a vízből.”

Igy szólt Lukács, egyet csavart,
Drágább lett rögtön a dohány,
Am arra nem gondolt szegény,
Hogy nagy baj támad a nyomán.
Elégületlenség, zavar
Szenvedélyeket felzavar
S mint pára száll a forró üstből,
Mind mozgolódik aki füstől.

Előre látható a vég:
Le kell szállni a régi árra,
Ugyis elég baj és nyomor
Nehezül e szegény házára.
A pénzügyőr szegénykezik,
Busan csóválja a fejét
És szól: „Későn ugyan, de látom,
Kevés volt a vágott dohányom.”

II.

Ha megdrágítják a dohányt,
Nagy szomorúság lesz a vége,
Füstös éjtakról zordonan
Hatol sok átok fel az égre.
Mindenki ló-fut, kesereg,
Hogy elveszik a nikotint,
Az üdvözítő balsamot,
Amely begyógyít tenger kint.

Néhányan vagyunk itt csupán,
Kiket nem érint a dolog,
A szemünkből köny nem szökik,
Szívünk csöppet se háborog.
Nyugodtan haladunk tovább
Közömbös, hideg arcot vágunk,
Minékünk ezelőtt se volt
És ezután se lesz „dohányunk”.

Az új vashid első áldozata.

Agyonlötötte a tolókecsi.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2

Gondatlanságból elkövetett emberölés vétségével terheltlen állt ma az aradi törvényszék előtt Gaál Ferenc előmunkás, a ki a várba vezető új vashid építkezésénél volt alkalmazva. Április havában, mikor a leglázább tempóban folyt a hidépítésnél minden munka, Gaál a kubikosok ama csapatának volt a vezetője, a mely éjjel dolgozott, esti 6 órától reggeli 6 óráig.

Az április 28-áról 29-ére virradó éjjel két órakor történt. Fülöp Károly, Józsa Gusztáv és Józsa István földmunkások a hid várfelöli oldalán a keskeny iparvágányon tolták az agyagos földdel szintültig megrakott, amugy is súlyos vasból való billenőkocsit, amelyet „Kippwagni”-nak nevez a kubikus argót. Amikor egy fordítókoronghoz értek, amely arra szolgál, hogy a derékszögben megtört vágányok közt az összeköttetést létesítse, a kocsi kiugrott a korongról. Fülöp Károly erre odahívta segítségül Gaál Ferenc előmunkást. Hajnali két óra lehetett, a hold lemenőben, az ég amugy is fellegecs és csak mintegy harminc méternyi távolságban égett egy szál izzólámpa. Fülöp Károly tehát arra kérte Gaált, hogy gyujtsák fel a közelebb álló póznára elhelyezett villamos körtét is, de a lámpa el volt romolva. Erre azután a homályban látták hozzá négyen a kiugrott kocsi visszameleiéséhez.

Fülöp Károly, egy izmos, de kissé korlátolt eszű legény pusztá vállal feküdt neki a tolókecsi oldalának, a másik három, rövid vas-sinekekkel igyekezett helyrehozni a nyolc mázsás terhet. A vak sötétben csak az előző emberek lihegése, a lábak dobogása, a megfeszülő vasrudak csikorgása hallatazott. Egyszerre azután rémes ordítás reszkettette meg a levegőt, majd egy tompán csattanó zuhanás és három ember kétségbeesett segítségkiáltása.

A sötétben kézilámpások fénye villant meg, futva jöttek a tangzavar irányában a mérnökök, a munkások, hogy tanui legyenek a borzasztó látványnak. A kocsi felborulva feküdt, maga alá temetve Fülöp Károlyt, akinek fejét teljesen összezúzta. Fülöp azonnal szörnyet halt.

Az ügyészség vádat emelt Gaál Ferenc ellen azért, mert a szerencsétlenség előtti napon jelentették neki, hogy a vágány rossz, de 6 annak kijavítása iránt nem intézkedett — és mert a kocsi kiugrása után, dacára annak, hogy erre Fülöp kérte volt, nem gondoskodott világításról és így mulasztásai által okozójává vált a balesetnek.

Az ítélőbíróság elnöke Keller János ítéltáblai bíró volt, szavazóbírák Nagy József törvényszéki bíró és Bozóky Mátyás dr. kir. járásbíró. A vádhatóságot Ekkensberger Károly kir. ügyész képviselte, míg a vádlottat Szabó Frigyes dr. ügyvéd védte.

A törvényszék kihallgatta Herling Gyula mérnököt szakértő gyanánt, továbbá a vádlott munkástársait. Ekkensberger kir. ügyész vádbeszéde után a védő szólalt fel és kifejtette, hogy Gaál nem követett el mulasztást és hogy magatartása és a szerencsétlenség közt hiányzik az okozati összefüggés. A törvényszék Gaál Ferencet felmentette, mert nem látta bizonyítotttnak a vádlott gondatlanságát. Az ítélet jogerős.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Ferenc Ferdinánd házassági jubileuma.

Ut a trón felé.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

A reichstadti nász tizedik évfordulója alkalmából az a hír terjedt el, hogy a király rangemelésben részesíti a trónörökös nejét és gyermekeit.

Eddig nem történt meg. Lehet, hogy az udvari hivatalokban meglepedtek erről a nevezetes jubileumról. Ott nehezen és szűk marokkal mérik az etikett korlátain kívül állóknak a rangot még akkor is, ha az a magyar és osztrák trón örökösének a felesége. Csak vissza kell emlékezni a tizesztendő történetére és ebben azokra a nagy túsákra akadunk, melyeket a trónörökös megvívott feleségének a gőgös udvar részéről történendő elismerése miatt.

Küzdelem Chotek Zsófiáért.

Epen tíz éve annak, hogy az akkor 36 éves Ferenc Ferdinánd királyi herceg sűrűn megfordult nagybátyjának, Frigyes királyi hercegnek a házában. Chotek Zsófia grófnő akkor udvarhölgye volt. Izabella királyi hercegnőnek és tapintatos, szerény modoráért nagyon kedvelte őt a király hercegi család. Egy borus októberi napon ismét ott volt Ferenc Ferdinánd a királyi hercegnél, a Baden melletti Weilburgban, a mikor egyszerre belépett abba a szobába, a melyben a királyi herceg tartózkodott, Chotek grófnő és szerényen egy sarokba ülve, kézimunkához fogott. Ferenc Ferdinánd egy ideig észre sem vette a fiatal hölgyet s elgondolkozva nézegetett ki az ablakon az esőverte tájra. A mikor hátrafordult, tekintete a nyugodtan dolgozó grófnőre esett és beszélgetni kezdett vele. Tulajdonképen csak most látta meg, milyen csinos, mozdulataiban mennyi báj van és milyen szellemes a beszéde. Megtetszett neki a grófnő s attól kezdve még gyakrabban látogatott el Weilburgba. Csakhamar nyilvánvalóvá lett, hogy látogatásai Chotek grófnőnek szólnak. Am a grófnő nemcsak szép és szellemes, hanem okos és energikus is volt. A királyi herceg napról-napra melegebben érdeklődött a grófnő iránt s lassankint jövődöbéli felesége annyira magához bilineszte őt, hogy a királyi herceg szenvedélyes szerelemre gyúlt iránta. Eleinte a legtávolabbról sem gondolt házasságra. Ekkor egy napon az történt, hogy a királyi herceg a grófnőt egyedül találta s nem tudván többé uralkodni érzelmein, megvallotta neki szerelmét. Chotek grófnő könyekre fakadt s könyörgött a királyi hercegnek, ne tegye őt boldogtalanná. Csak nagy fáradsággal sikerült a királyi hercegnek a grófnőt, a ki e pillanatban még bájosabbnak tűnt fel előtte, megnyugtatón s a nélkül, hogy voltaképp tudta volna, mit tesz, azt mondotta neki, hogy nem oktan szenvedély hozta őt ki sodrából, hanem nejévé akarja őt tenni. Az udvarnál persze nagy volt a megütközés s minden követ megmozgattak, hogy a királyi herceget eltávolítsák szándékától. Chotek grófnőt nyomban eltávolították és Csehországba vitték, abban a reményben, hogy a trónörökös meg fogja gondolni a dolgot.

Ez azonban nem történt meg. Monsignore-Hikisch, a reichstadti kápolna lobogó gyertyalángjai közepette megáldotta Ferenc Ferdinánd és Chotek Zsófia frigyét.

Ferenc Ferdinánd ellen az egész bécsi udvar kikelt. Különösen Frigyes főherceg és neje, akik azt remélték, hogy a trónörökös az ő leányaik egyikét teszi meg trónörökösnévé, méltatlankodtak e házasság ellen, de velük együtt az összes Habsburg főhercegek és főhercegnők is.

A bécsi udvarnak ez a hangulata eléggé kínos helyzetet teremtett Ferenc Ferdinánd és morgantikus felesége számára. Chotek grófnő, bár az uralkodói kegy Hohenberg hercegnővé tette meg, nem szerepelhetett az udvarnál, legfeljebb távol a főhercegnőktől, a bécsi grófnők sorában, az udvarhölgyek — után. Ezt a helyzetet még a feleségébe oly szerelmes trónörökös erélye se változtatta meg, aki minden a feleségét ért sértést magáévá tett. Megtette a főherceg azt, hogy amikor udvari ünnepélyre ment, a köteles udvari diszhintót, amelyben feleségének nem szabad helyet foglalnia, üresen küldte előre, ő maga pedig nejével magánautomobilon érkezett később. De ezek a tüntetések se segítették a trónörökös nejét, akivel — ami Ferenc Ferdinándot különösen fájdalmasan érintette — a Bécsbe érkező idegen uralkodók se bántak jobban. Még Edvárd angol király is, aki pedig igazán vajmi kevésbe szokta venni a címet és a rangot, valahányszor Ausztriában volt, nem vett tudomást a főherceg nejének létezéséről és a spanyol király és királyné se méltatták őt egy pillantásra sem.

II. Vilmos és Hohenberg Zsófia.

Sok éven át a német császár és az osztrák és a magyar trón örökösé közti viszony hideg és kietlen volt. II. Vilmost ifjúkorában, amikor még nem volt császár, igazán benső, szeretetteljes barátság fűzte a szegény Rudolf királyfihoz. Ferenc Ferdinánd irányában azonban őszintén és szívből viszonzott ellenszenvvel viseltetett. Ezt az ellenszenvet a mostani trónörökös iránt Rudolf is táplálta, amíg viszont ő is és az akkori Vilmos porosz herceg nagyon rokonszenveztek Ferenc Ferdinánd fivérével, a kedves és szeretetreméltó Ottó főherceggel.

Miként változott az egykori ellenszenv a mai barátsággá?

Néhány év előtt, amikor II. Vilmos Bécsbe ért, Ferenc József az ő magas vendégének tiszteletére diszebedet adott. A Hofburgban, ahogy a császárt a főhercegek és főhercegnők üdvözlik, II. Vilmos hirtelen Ferenc Ferdinánd elé került:

— Nem látom a feleségedet — szól a császár meglepődötten a főherceghez.

— A feleségem! Tudod, hogy nincs rangja az udvarnál.

— De azért mégis el kell, hogy jöjjön ide. A feleségednek itt kell lennie — szól hangosan a császár.

A főhercegnők sorában kínos mozgás támadt e jelenetre, míg a trónörökös kérdő pillantást vetett Ferenc Józsefekre. Kínos, de azért ünnepélyes jelenet volt ez. Az uralkodó és öcsese néhány halk szót váltanak, az elsiel, gyorsan, mint egy fu és néhány perc múlva ragyogó arccal tér vissza, oldalán nejével, aki előtt II. Vilmos ugy hajolt meg, mint egy királyné előtt.

Amikor 1908. tavaszán II. Vilmos Bécsbe ment Ferenc József osztrák császári jubileumára, az ő kívánságára hívták meg a trónörökös nejét az összes udvari ünnepélyekre. A múlt év májusában, amikor Korfuból II. Vilmos és a német császárné Bécsbe értek, ismét a császár volt az, aki azt akarta, hogy az udvari ebéden Hohenberg hercegnőt ő vezesse asztalhoz, míg a német császárnának Ferenc József nyújtotta karját. Mindezt pedig betetőzte most a berlini fogadtatás.

Amikor II. Vilmos első ízben követelte Hohenberg hercegnő jelenlétét az udvarnál, ezt mondták:

— Ime, ez is egyike a német császár impulzív cselekedeteinek.

De ez az impulzív cselekedet azóta gyakran ismétlődött és kényelmes ürügygé vált arra, hogy személyével megbarátkoztassa a jövődö uralkodó és szövetséges társát. Nem hirtelen, impulzív cselekedet volt az tehát, hanem egy hosszú, mély megfontolás következtében. A császár véget akart

vetni a huszonöt éves ellenszenvnek. Az egykori vidám életű hercegből császár és nagyapa lett. Rudolf és Ottó már nem élnek és a mizantróp főhercegtől a monarchia trónörökösé lett, akiről azt beszélték, hogy uralkodói idálja a porosz-ellenes „Gross-Österreich“ megvalósítása. Ezeknél az okoknál fogva találta a császár jónak megbarátkozni a trónörökösével. És ennek legjobb útja Hohenberg hercegnő volt. Azzal, hogy Vilmos császár a trónörökös nejét kiszabadította az ő fájdalmas és kínos helyzetéből, csak a német-osztrák-magyar szövetséget erősítette meg jövődö évtizedekre.

Vilmos császár egyetlen alkalmat sem mulasztott el, hogy változott érzelmeit dokumentálja.

Nagy, teljes pompával, a Ferenc József nevét viselő gránátos-ezred assisztálása mellett fogadták a berlini pályaudvaron Ferenc Ferdinánd trónörökösét és nejét ez év januárjában. Ez volt az első eset, hogy a trónörökös morgantikus neje egy nagybatalom udvaránál tett hivatalos látogatást és ott fejedelmi fogadtatásban részesítették. Az egykori Chotek grófnő életének ez az eseménye pedig az ő számára egy újabb lépést jelentett a trón felé. Hogy a trónra jusson, ahhoz II. Vilmos nyújtotta udvariasan a karját, amikor őt hivatalosan Berlinbe hívta és ott szinte uralkodónót megillető díszrel fogadta.

Anélkül, hogy nagy diplomáciai titkokat árulnánk el, leírhatjuk, hogy a Ferenc Ferdinánd és II. Vilmos közötti barátság gyűrűjét Hohenberg hercegnő kovácsolta.

Igazságügyi reformok.

Az ügyvédjelölti gyakorlat meghosszabbítása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

Valóságos szenzáció erejével hatott, még pedig nemcsak jogászkörökben az a törvénytervezet, amelyet Székely Ferenc dr. igazságügyminiszter ma küldött meg az aradi törvényszéknek, ügyészségnek és ügyvédi kamarának véleményezés végett. Alig néhány hónapja ül csak Székely miniszter a bársonyszékben, de ez alatt az idő alatt is kitűnt, hogy teljesen szakított igazságügyi kormányzatunknak immár hagyományossá vált nemtörődömségével, nehézségével és maradiságával, mely szemet hunyt bírói és ügyvédi szervezetünk legégetőbb és legegyszerűbben orvosolható hibái előtt is és ez által igazságügyi szervezetünket sok tekintetben igazán a tönk szélére juttatta. Székely eddigi intézkedéseit mindennekfelett az a bizonyos nagy gyakorlati érzék jellemezte, amelynek hiányát eddig oly keservesen tapasztaltuk előző igazságügyi kormányainknál. Székely mindig megtalálja a kézen fekvő dolgokat és mindig megtalálja a legegyszerűbb orvosságot. Már azok a rendeletei is feltűnést keltettek, amelyeket ez év március havában becsajított ki a bírói ügyvitel egyszerűsítése tárgyában, de a legújabb törvénytervezet, amelyet a miniszter megbízásából Térfi Gyula dr. miniszteri tanácsos szerkesztett, még merészebben, még kiméletlenebbül bánik el a régi copffal.

A 30 paragrafusból álló tervezet célja az, hogy addig is, míg az új, a szóbeliség elvét minden vonalon megvalósító perrend artás és az ezen sarkalló nagy szervezeti reform életbe léphet (amibe 3 év mindenestre beletelik még) az igazságügyi szervezet legkiáltóbb hibái orvoslást nyerjenek.

Különösen fontos intézkedései a következők: A tervezet a bírúvá való kinevezés legelső korhatárát 26 évről 28-ra emeli és ezzel kapcsolatosan a bírói vizsga letétele után még

két évi kötelező jegyzői gyakorlatot ir elő Ennek ellenében azonban megengedi, hogy kiváló képzettségű jegyzők önálló működési körrel ruháztassanak fel bizonyos perenkívüli ügyekben.

Még életbevágóbb reformot kezdeményez a tervezet, amikor kimondja, hogy az ügyvédek lajstromába csak az vehető fel, aki az ügyvédi oklevél elnyerése után még két évig gyakorlaton volt. Eszerint tehát a mai három évi ügyvédjelölti gyakorlatot öt évre emeli fel. Ez az intézkedés csak szokot nem érinti, akik a törvény hatálybaléptétől számítandó egy éven belül leteszik az ügyvédi vizsgát.

A Kuria tanácsai ezentúl hét helyett öt tagból, a táblai tanácsok öt helyett három tagból állanak, minden esetben.

Megemlítjük végül, mint érdekes mozzanatot, hogy a tervezet eltiltja a bírakat attól, hogy folyamában lévő pörökben a felektől vagy ügyvédeiktől információt fogadjanak el. Eddig tudvalevőleg a bírák nem voltak kötelesek erre, de megtiltva az információ — a sommás pereket kivéve — nem volt.

Mint értesültünk, a miniszter mihamarabb beterjeszti a javaslatot és így az alkalmasint még ebben az évben életbe is lép.

Munkában a képviselőház

Zavar a Kossuth-pártban.

Távirati tudósítás.

Arad, július 2.

Az ország javára szolgáló törvényalkotások sürgősségét mi sem bizonyítja jobban, mint, hogy a bizottságok még a Ház üléseinek ideje alatt is végzik munkájukat. A kormány munkára fogja a képviselőket és a pártok nem akarják az ország haragját magukra zúdítani a teendők elvégzésének késleltetésével.

Kossuth Ferenc ezt ki is jelentette a pártközi konferencián, amely azonban nem érte el célját, mert Justhék nem járultak hozzá ahhoz, hogy a Ház a felirati vita előtt tárgyalja az indennitást és a többi benyújtott javaslatokat.

Okolicsányi László is pártvezérének felfogása szerint nyilatkozott meg a véderő-bizottságban és pártja nevében kijelentette, hogy megszavazzák az ujoncjavaslatot. Estig azonban a párt meggondolta a dolgot és dezavualta Okolicsányit.

Az ellenzéki pártok eme határozatlan és fejnélküli állásfoglalásai arra birták a miniszterelnököt, hogy pénteken a felirati javaslatot tárgyalatja, abban a reményben, hogy az ellenzék, ismerve az ország hangulatát, maga fogja siettetni a retorikai kurzus gyors elintézését.

Ma érkezett híreink itt következők:

Minisztertanács.

Budapestről jelentik: A kormány tagjai ma este 6 órakor Khuen miniszterelnök elnöklése mellett minisztertanácsot tartottak. A tanácskozáson Lukács László és Zichy János gróf kivételével valamennyi miniszter jelen volt. A kormány tagjai folyó ügyeket intéztek el. Az ülés este 7 órakor ért véget.

Eredménytelen pártközi értekezlet.

Budapestről jelentik: A ma délután összehívott pártközi konferencián a következők jelentek meg: Khuen-Héderváry miniszterelnök, Berzeviczy Albert házelnök, Návay Lajos, Kabos Ferenc, Perczel Dezső, Kossuth Ferenc, Justh Gyula, Batthyány Tivadar gróf, Szemere György, Pejachevich Tivadar gróf, Borovics Iván. Khuen-Héderváry miniszterelnök felveti azta kérdést, nem volna-e helye-

sebb, hogy a Ház a felirati vita előtt az indennitási és az ujoncjavaslatot tárgyalná le.

Kossuth Ferenc kijelenti, hogy az ország nagy érdekei fűződnek ahhoz, hogy a törvényenkívüli állapotból az ország minél hamarabb kijusson. Ez elé én és pártom — mondta Kossuth — akadályokat gördíteni nem szándékozunk, mert meggyőződésünk szerint igen veszedelmes dolog az országot hozzászoktatni az ex-lex-hez. Sem az indennitást, sem az ujoncjavaslatot meg nem szavazzuk, mert a kormány iránt bizalommal nem viseltetünk. Arról, hogy a javaslatok tárgyalassanak-e vagy sem, nem nyilatkozom, mert a Ház tanácskozásainak vezetése a többség vezérének joga és kötelessége.

Justh Gyula szólalt fel ezután: A függetlenségi és 48-as párt nevében köszönöm az elnök urnak, hogy szives volt a pártközi konferenciára bennünket is meghívni. A jelen esetben a párt minden tagjának teljes szabadságot adunk az állásfoglalásra.

Hasonlóképpen nyilatkozik Szemere György, aki azonban kijelentette, hogy a néppárt fenntartja akelő szabadságát.

Erzel az értekezlet minden reális eredmény nélkül véget ért.

Khuen-Héderváry miniszterelnök az értekezlet végén hosszasan beszélgetett a megjelentekkel, a kijelentette, hogy elsősorban a felirati javaslatot fogja tárgyalatni. Szerdán formális ülés lesz, így a felirati javaslat érdemleges tárgyalása pénteken megkezdődik.

A véderő-bizottság ülése.

A véderő bizottság ma délelőtt negyed 12 órakor ülést tartott Tallián Béla elnöklése alatt. A gyűlésen Hazai Samu honvédelmi miniszter beterjesztette az 1910. évi ujoncjavaslatokat. Az ülésen Justh Gyula kijelentette, hogy miután a viszonyok megváltoztak és a függetlenségi párt visszanyerte önálló rendelkezési jogát az ujoncjavaslatot nem szavazhatja meg, minthogy a függetlenségi követelések a hadseregben még mindig nem létesültek. Okolicsányi László kijelenti a függetlenségi párt nevében, hogy a párt, tekintettel arra, hogy a közállapotoknak a normális mederbe terelése óhajtható, továbbá mert e javaslatok csak a normális szükségletekről szólnak nem látja helyesnek a javaslat megtagadását. A bizottság erre az ujoncjavaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta.

A Kossuth-párt azonban úgy látszik nem volt megelégedve Okolicsányi kijelentésével. Ma este ugyanis egy hivatalos kommunikét adott ki, amelyben a párt nem azonosítja magát Okolicsányi kijelentésével. A párt nem volt elkészülve arra — mondja a kommuniké, hogy a véderő bizottság már a mai ülés alatt tanácskozást tart, ami a bevett szokással ellentétben, ezért a párt az ujoncjavaslatra vonatkozólag nem tarthatott értekezletet. Így Okolicsányi csak egyéni véleményét nyilváníthatta és nem adhatott kifejezést a párt álláspontjának.

A függetlenségi párt, mint határozottan ellenzéki párt értekezletén bizonyára azt fogja határozni, hogy az ujoncjavaslatokat nem szavazza meg.

A Ház ülései.

Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülésén úgy határozott, hogy a legközelebbi ülést az elnök fogja összehívni, ha a bizottságok elkészültek a hozzájuk utalt javaslatokkal. Így a Háznak rövid szünete lesz most. A legközelebbi ülést előreláthatólag szerdára hívják össze.

A felirati bizottság.

Budapestről jelentik: A képviselőház felirati bizottsága ma megalakult. Elnöke lett Perczel Dezső, előadója Láng Lajos. A bizottság kedden délelőtt 10 órakor fog ülést tartani, amelynek tárgya a felirat szövegének megállapítása lesz.

Bizottsági és osztályelnökök.

Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülése előtt alakultak meg a bizottságok és osztályok. A földmivvelésügyi bizottság elnöke Tallián Béla, jegyzője Pirkner János, a gazdasági bizottság elnöke a házszabályok szerint a Ház elnöke, jegyzője Bujanovics Gyula; az igazságügyi bizottság elnöke id. Erdély Sándor, jegyzője Kenedi Géza; a kérvényi bizottság elnöke Sándor János, jegyzője Rakovszky Ivan; a kivándorlási bizottság elnöke Dániel Gábor, jegyzője Lévy Lajos báró; a közgazdasági bizottság elnöke Beóthy László, jegyzője: Mocsáry Sándor; a közigazgatási bizottság elnöke Perczel Dezső, jegyzője: Haydin Imre; a közoktatásügyi bizottság elnöke Zsilinszky Mihály, jegyzője: Szűllő Géza; a mentelmi bizottság elnöke Plósz Sándor, jegyzője: Darvay Fülöp; a munkásügyi bizottság elnöke Borbély Lajos, jegyzője: Hegedüs Kálmán; a naplóbiráló bizottság elnöke Bethlen Sándor gróf, jegyzője: Tagányi Sándor az összehírethetlenségi állandó bizottság elnökét és alelnökét a Ház választotta meg, jegyzője még nem volt megválasztható; a pénzügyi bizottság elnöke Láng Lajos, jegyzője Hegedüs Loránt; a véderő bizottság elnöke Tallián Béla, alelnöke Solymosy Odón báró; a szárazmádásvizsgáló bizottság elnöke Wickenburg Márk gróf, jegyzője Nagy Sándor. Eszerint még nem alakult meg a könyvtári, közlekedésügyi, az összehírethetlenségi állandó, a számvizsgáló- és a vizügyi bizottság. Ezeket a bizottságokat az elnök az ülés kezdetén felhívta, hogy lehetőleg a mai nap folyamán, de mindenesetre mielőbb megalakuljanak és annak eredményéről jelentést tegyenek. Az osztályok így alakultak meg: I. osztály: Elnök: Perczel Dezső, jegyző: Szabó Dénes. II. osztály: Elnök: Sándor János, jegyző: Teleki József gróf. IV. osztály: Elnök: Láng Lajos, jegyző: Seitovazky Béla. V. osztály: Elnök: Márkus József, jegyző: Lévy József báró. VI. osztály: Elnök: Id. Erdély Sándor, jegyző: Mihályi Péter. VII. osztály: Elnök: Bornemissza Lajos, jegyző: Almásy László. VIII. osztály: Elnök: Tisza István gróf, jegyző: Vermes Zoltán. IX. osztály: Elnök: Zsilinszky Mihály, jegyző: Váradi Zsigmond. A III. osztály még nem alakult meg.

Petíciók.

Budapestről jelentik: Bár a választás első napján megválasztott képviselők mandátumának megtámadására adott határidő tegnap letelet, a többi mandátumok ellen még mindig nagy számban érkeznek a petíciók.

Az élesdi választókerületben Farkasházy Zsigmond, a kerület volt Justh-párti képviselője kisebbségben maradt Zathureczky. István munkapártival szemben, akinek mandátumát a kisebbségben maradt párt most petícióval támadta meg, etetés-itatással és erőszakoskodásokkal vádolva a győztes pártot.

Az alsólendvai kerületben Fuss Nándor munkapárti győzött Nyáry Béla néppárti felett. A néppárt petícióval támadta meg a mandátumot, panaszt emelve egyszermind Balázs Béla választási elnök ellen is.

Az alvinci kerület munkapárti képviselője, Mayer Ödön dr. ellen a kisebbségben maradt Maniu Gyula nemzetiségi jelölt pártja petíciót nyújtott be, amelyben panaszt emel Téry Ödön választási elnök ellen is.

A vágvecsei kerületben június 1-én megtartott választás alkalmával Ajtics-Horváth Dezsőt választották meg országgyűlési képviselőnek a munkapárti Benedek Dezsővel szemben. A Benedek-pártiak megbízásából Ödönfi Miksa dr. budapesti ügyvéd a mai napon etetés, itatás miatt beadta a petíciót, melyben kéri a választás érvénytelenítését.

Az építendő cukorgyár telke.

Az alapítók kérelme.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 3.

Öt millió korona alaptőke birtokában és talán nem kisebb forgó tőkével akar Aradváros négy előkelő polgár egy közgazdaságilag komoly és reális értékkel bíró iparvállalatot létesíteni. Kintzig János, Vajda Zeigmond, Háromy László dr. és Gutzjahr Mihály írták alá azt a beadványt és kérvényt, melyben ezt a város közönségével tudatják és egyúttal annak támogatását kérik nagy arányú vállalkozásukhoz.

Mikor hetekkel ezelőtt az első hírt megírtuk a készülő félben volt cukorgyári alapi ásról, rámutattunk annak súlyára, amellyel ez az alapítás a város és a vármegye közgazdasági életének serpenyőjébe esik és már akkor megírtuk, hogy Arad város közönsége ez alkalommal bizonyára fokozottabb mértékben beleszájja az alapítóknak a maga erejét és támogatását rendelkezésükre.

A kivitelhez közel jutott terv csakugyan minden illetékes tényezőnek megnyerte tetszését. Ugy tudjuk, hogy a tanács, látva a létesítendő iparvállalat nyújtotta széles körű perspektívákat, a maga kebelében is a legnagyobb melegséggel karolta fel az adandó városi támogatás kérdését.

Két héttel ezelőtt az alapítók először fordultak Varjassy Lajos polgármesterhez és beadták a városi szubvencióért kérvényüket. Azt tapasztalták, hogy a polgármester — amint ez másképp nem is lenne elképzelhető — a legnagyobb készséggel mutatott hajlandóságot arra, hogy az ingyen telek iránti kérelmet a maga részéről a törvényhatóság előtt párfogólag támogassa. Azonban kérte az alapítókat, hogy jelöljék meg pontosan azt a telket, melyre a cukorgyár alapításánál szükségük lenne.

Ez megtörtént a napokban és mint hogy a polgármester ma vette át hivatalát, a ma megtartott ülésén foglalkozott is a tanács a kérelemmel.

A kérelem meglepetést keltett. A cukorgyár részére ugyanis Gutzjahr Mihály és társai Zsigmondháza, a vesztőhely mellett kérnek harminc hold ingyen területet és harminc holdat méltányos olcsó áron. Kérnek továbbá 15 évi adómentességet, kövezetvám mentességet, utakat és egyéb városi teljesítményeket.

Kijelentik, hogy a részvénytársaság igazgatóságának székhelye Aradon lesz, tehát az adók egy részét itt fizetnék. Azonban az esetben, ha Zsigmondháza Aradhoz csatoltatnék, akkor a város fizesse vissza a társaságnak azt az összeget, melyet a harminc hold árán kap a társulattól és térítse meg a törvényhatóság másfélmillió téglá árát.

A tanács tagjainak véleményét reprodukáljuk, mikor azt írjuk meg, ezeket a feltételeket aligha lesz képes a város teljesíteni. Etekintve attól ugyanis, hogy a Zsigmondháza épülő és dolgozó gyár igen sok lakos oda költözését eredményezné, a tanács úgy gondolkodik, hogy csak Aradon létesülő ipartelegeket ajánl a közgyűlésnek támogatásra. Teszi ezt azért, mert nem lehet előlja, hogy a cukorgyár által fizetett egyenes adók legnagyobb része, továbbá az összes fogyasztási adók egy idegen község pénztárába folyjanak be, amikor Arad város olyan ingyen telket adna, melynek kilenven holdját kétszáz ezer koronáért szerezte meg.

Zsigmondháza és Arad egyesítés esetén egy szó ellenvetés nélkül maga a tanács állana

oda a legnagyobb eréllyel a kérelem teljesítése mellé. És ha garanciát látna arra, hogy ez az egyesítés már a közel jövőben megtörténik, akkor már a gyáralapító bizottságnak a héten tartandó ülésén is ilyen értelemben képviselőnk a kérelmezők beadványát és a közgyűlésnek is a legmesszebbmenő támogatást javasolná.

Elveszett és megkerült hajó.

Az izgalom, olvasván az eltűnt és megkerült Trieste hajóról szóló híreket, a mi lelkünket is fölzaklatta, a kiknek a Trieste gőzösön se gyerekünk, se szüleink, se barátunk nem volt. De a veszedelem hullámain hanyatott ember mindnyájunké: sorsán minden emberi szív elszorul. És ezért leírhatatlan az örömről, hogy az elveszett gőzös ép bordával megkerült.

Nem tudom, volt-e külön istene a mitológiában a bizonytalanságnak? A rejtelemnek, a melyről nem tudni: mit cselekedett azokkal, a kik a kezébe kerültek. A gyermekkel, aki az imént még a ház előtt vagy a falu szélén játszott, félórával ezelőtt még ez is látta, az is látta, egyik-másik beszélt is vele és most senki se tudja: hol van? És nem fogja tudni holnap, holnapután, egy esztendő múlva vagy talán többé soha se! Elment egy férfi vagy egy asszony, vissza kell jönnie, várják, de nem jön többé. Se a maga lábán nem jön, se terítón nem hozzák. A kikhez jönnie kellene, a kik egyre szorongóbb szívvel visszavárják, keresésére indulnak, tüzelő szemmel nézik, kutadják az ut porában lába nyomát: hasztalan. Legföljebb azt találják meg, aki utoljára látta, őt magát a köd elnyelte. Ha volt istene a bizonytalanságnak, mind között ez volt a legkegyetlenebb bálvány. Mert a legszörnyűbb bizonyosságnál is gonoszabb, maróbb, gyilkosabb a szörnyű bizonytalanság.

A hányszor az újságok hírei között emberek eltűnéséről olvasunk, élesebb ütést érzünk a lelkünkön, mint ha halálról olvasunk. A halottamról sok olyat tudok, a mi szívem vérzését elállítja, sebet hegeszti, fájdalmát zsongítja. Tudom, hogy tul van a legnagyobbban, a min mindnyájuknak át kell lépniük, tudom, hogy szenvedés, kín, fájdalom nem marja többé és tudom, hogy minden múlt nap egy lépéssel közelebb visz hozzá. És a közeledés ez utját meghinthetem virággal, a mellyel sírját elboritom.

De a kitől a kegyetlen végzet úgy ragadta el azt, a kit szeretett, hogy nyoma veszett, azt se tudja róla: él-e, halott-e, földön jár-e vagy a tenger mélységében alszik korallok és csigák között: az mivel enyhítse égő aggodalmát? Hová forduljon vigasztalásért? Mibe kapaszkodjék? Mibe nyugodjék bele? Ki mondhatja meg neki: reméljen-e vagy gyászoljon? Hol keresse a reménységét; hová vigye könyeit és kószoruját?

Már azt hitték, hogy a bizonytalanságnak irtózatossága hatalmas prédához jutott. Egy egész hajót ejtett zsákmányul, a melyen száz élet bízta magát a hullámok kegyére. Egy csomót a hivatása vitt, más az üzlete vagy szórakozó kedve, világlátó kíváncsisága. Büszkén, bizva és reménnyel teljesen indult el a szép Lloyd gőzös, a Trieste a nagy viz tulsó partja felé és senki se tudta: hová lett? Milyen megkönnyebbülés tudunk azt, hogy a hová indult, oda meg is érkezett. A nyomaveszett hajót tár-

sai kereszték, kutatták. Ziháló géptüdővel hasítva a hullámokat nyargalták keresztül-kasul a habos vízmezőt, az árbóc tetején az ör kidülledt szemmel nézve minden égtáj felé, kémlelte a puha sikot. És a partokon is szegény halálrémült emberek álltak, nagyobb és csapkodóbb hullámokkal viharzó szívükben, mint a tenger hullámai, a melyekhez néma sükük könyörgő kérdésekkel fordult.

És a tenger felett. Megkerült az elveszett hajó. Minden jó ember együtt ujjong Triest lakosságával.

Egy válópör előzményei.

Hol van a lencse párja?

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, július 2.

Nyáron mindig van részünk egy csomó válópörben. Változatosban, fordulatokban is, egyaránt.

A szezon egyik legérdekesebb válópör előzménye a napokban játszódott le a híres Lipótvárosban. Az előjáték sokkal kellemesebb (a házibarátra nézve!) mint az utójáték, de a „csattanó” azért még sem maradt el, amely gyökeresen megoldotta a kényes kérdést.

Igy történt az eset: Péter és Pál estéjén a Városligetben találkoztak a jó barátok. Mind egyikük pénzes ember vagy jó állást foglaltak el az életben. K. L. fölbirtokos vette át a szót. Az este ő mulattatta a kedélyes társaságot, nem is sejtve, hogy mi fog történni az elbeszélése után. Csöndet és figyelmet kért és belefogott kalandjának elmondásába.

— Remélem, titeket is érdekelni fog „fiuk” az én kis kalandocskám — kezdte a csinos, daliás férfi a mondókáját. Tegnap este végre elértem azt, amire oly régen vágytam. Lencsét csókoltam meg... nő, ne nevessetek! Türelem! Nagy küzdelmembe került ez nekem s mondhatom nem kis dolog volt önagyságát meghódítanom. De azért, mégis sikerült és megcsókoltam a rózsás ajkon a kis hamiskodó lencsét. Itt ugyan egy kis legyintésben is részem volt, de az is annyira jól esett, hogy bátorságot kaptam... Aztán a drága nő megengedte, hogy a másik lencsét is megcsókolhassam. Kutya szerencsém volt, mert az átetsző ruhán, gyorsan fölfedeztem a lencse párját. És mit gondoltok, hol volt az? — kérdezte.

A kompanya sejtett valamit, de még sem az igazit.

— Nos hát megmondom én. A második számú lencse a jobb felső karján kacérkodott.

De tovább nem folytathatta, mert B. D. bankigazgató, a kalandhős egyik legjobb barátja így ordított fel:

— Te, yomozult, hisz az az én feleségem volt! S már el is csattant a hagyományos pofon.

Nagy volt a rémület. A kacagást egyszerre néma, kellemetlen csend váltotta fel és az ügynek lovagias folytatása következett. Azonkívül még a válópör is megindult.

Vér nem fog folyni, csak a felfeszartott férj alig várja, hogy a bíróság ki mondja a válást.

Vigasztalódjék kedves férjúrám, ez nem az első, sem az utolsó eset a Lipótvárosban!

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Luxemburg grófja operett. Este: Az obsitos, operett. Tapolczai Dezső vendégfelléptével.

Hétfő: Dorrit kisasszony, vígjáték. Vendrey Ferenc és Vendrey Vilma vendégfelléptével.

Kedd: Az elvált asszony, operett.

Szerda: Theodor és társa, bohózat. Vendrey Ferenc, Tapolczai Dezső és Vendrey Vilma vendégfelléptével. Bemutató előadás.

Csütörtök: Theodor és társa, bohózat. Vendrey Ferenc, Tapolczai Dezső és Vendrey Vilma fellépte.

Péntek: Theodor és társa, bohózat. Vendrey Ferenc, Tapolczai Dezső és Vendrey Vilma fellépte.

Szombat: Sasflók, sznmű.

Vasárnap: Este: Emberek tragédiája, dráma.

A kis cukros.

(Vendrey Ferenc, Tapolczai Dezső és Horváth Lenke vendégjátéka.)

Nagyon szép színházi előadásban volt része ma este a publikumnak. Paul Gavault kedves vígjátékát A kis cukrost adták elő Vendrey, Tapolczai vendégfelléptével és Horváth Lenke bemutatkozásával. Vendrey és Tapolczai az aradi közönség bejegyzett kedvencei, akik nélkül már el sem tudnánk képzelni a nyári szezont. Az ő kedves művészetük nivót ad még a kánikulsi előadásoknak is és a közönség nagy érdeklődése bizonyítéka annak, hogy Vendrey és Tapolczai népszerűsége Aradon talán még mindig növekedőben van. A kis cukrosban Vendrey Lapietolle papa szerepében ragyogtatta az ő aranyos humorát, minden szavával hangos derűtséget kelteve a nézőkben. Tapolczai Mingasol, a „közéleti jeles“ szerepében briliáns alakításban karrikírozta ezt a furcsa és nagyon is elterjedt emberi spéciest. Horváth Lenke Benjamine szerepében debütált, mint a színiakadémia végzett növendéke. Színpadra termett, kivételes talentumu színésznő Horváth Lenke. Meglepő rutinnal mozog a színpadon és beszédében kiforrott talentumról tanuskodik. Megjelenésben, játékban, beszédben egyaránt értékes kvalitásokkal rendelkezik és ha szerződtetési célból játszott, úgy szívesen hívjuk fel rá Szendrey figyelmét. Szép jövő első sikerét aratta ma este Horváth Lenke. Szendrey és Dolly kitűnő alakításait már többször méltattuk. Ma is sok sikerük volt. Paverac szerepében új volt Vass Jenő, akitől a mainál különbszerepléshez vagyunk szokva. H. G.

* Vasárnapi előadások. Holnap délután félhelyárak mellett Luxemburg grófja kerül színre a régi jó szereposztásban. Este Az obsitos van műsoron. Százszorszép zsidó szerepét Tapolczai Dezső játssza, aki aktuális kuplékat fog énekelni. A szereposztás olyan, mint a premiéren volt.

* Dorrit kisasszony. Hétfőn kerül színre a Dorrit kisasszony című bájos angol vígjáték a címszerepben Vendrey Vilmával, aki most végzte el nagy sikerrel a színiakadémiát. A többi főszereplő: Vendrey Ferenc, Tapolczai Dezső, Zalay Margit, Delli és Polgár.

* Utazás a világ körül. Az ismeretek gyarapításának egyik legkellemesebb módja az utazás. Ez azonban a nagy költségek miatt a legtöbb ember elől el van zárva. Például igen kevés ember van, akinek kellő idő és pénz áll rendelkezésére, hogy a Nilus gyönyörű vidékeit megtekinthesse. De a modern technika szatárában ez az akadály már kezd teljesen

eltűnni. Az Uránia színház egymás után mutatja be a világ legpompásabb tájait, legszebb vidékeit. Mostani új műsorán két ilyen természet után felvett kép is szerepel: A Nilus vidéke és a páratlan fekvésű Bratland völgy. Ezek a pompás tájképeken kívül több megrázó dráma és kacagató kép van az új műsorban, amely ma kerül bemutatásra. 241

Érettségizett betörő-bandavezető.

Üzletfosztogató diákok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2

Tegnap éjjel kínos esemény zavarta fel Balázsfalva lakóinak nyugalma.

Schassel Oszkár vaskereskedő, kinek igen jó forgalmu üzlete van, éjjel hazafelé menve, üzlethelyiségéből gyanus zajt hallott.

Besietett a szemben lévő kávéházba, ahol ez időtájt még mintegy tizenkét vendég időzött és megkérte azokat, hogy vele együtt menjenek az üzlet elé. Valamennyien azonnal elhagyták a kávéházat s az üzlethelyiség felé siettek. Alig értek oda, három gyanus alakot pillantottak meg, akik az üzletből jöttek ki s látva a feléjük közeledő embercsoportot, futásban kerestek menekülést.

Őrült hajsza indult meg. A három gyanus alak több utcán át a mező felé vette útját, nyomon követve üldözőiköt, akik csakhamar beérték őket. Ekkor azonban a betörők már csak ketten maradtak, mert egyiküknek sikerült a sötétben megmenekülni az üldözői elől.

Mikor az üldözők a betörőket utolérték, elkezdtek revolvereikből lövöldözni, kárt azonban szerencsére nem tettek bennök. A két menekülőre vetették magukat, botokkal verték s mindkettőn súlyos sebeket ejtettek. Nagynehezen sikerült végre elfogniok. Mindkettőt bekísérték a csendőrlaktanyába, ahol őrizet alá vették.

Kihallgatásuk során kiderült, hogy a háromtagu betörőbanda a balázsfalvi román főgimnázium tanulóiból alakult.

Vezetőjük egy, a jelen évben érettségizett tanuló, az ottani román főesperes unokaöccse, a másik kettő pedig most végezte ugyanazon főgimnázium hetedik osztályát. A két elfogott betörő megnevezte elmenekült harmadik társukat is, akit a csendőrök még az éjjel kézrekerítettek.

Kihallgatásuk alkalmával bevallották, hogy a jelzett üzletből négyszáz korona készpénzt és nyolc darab revolvert loptak el. Ugyancsak azt is bevallották, hogy ez már a nyolcadik betörés, amelyet utóbbi időben elkövettek.

A betörő diákokat ma délután elszállították a gyulafehérvári kir. ügyészséghez.

VÁROS ÉS MEGYE.

A polgármester itthon. Varjassy Lajos polgármester visszatért szabadságáról és ma vette át hivatala vezetését Kádas Kálmán főjegyzőtől, a polgármester állandó helyettesétől.

Automobilok vizsgálata Aradon. A belügyminiszter értesítette a várost, hogy a soffőr vizsgákra és az automobilok felülbírlására Szathmáry Károly gépüzemigazgatót küldi ki és ezzel Aradot a temesvári kerületől függetleníti.

Harmincezer koronás bélyeglopás.

Letartóztatott vasuti tisztviselő.

Távirati tudósítás.

Arad, július 2

Megirtuk, hogy a Máv. debreceni üzletvezetőségénél nagy bélyeglopásnak jöttök a nyomára. Az üzletvezetés egy kishivatalnokának kezén a kifizetett nyugták mentek át, hogy örökre levéltárba helyeződjenek, 800,000 korona értékű nyugtáról lelopott 30,000 korona értékű bélyeget. Hosszabb idő óta üzte a sikkasztást és hogy mennyi kárt okozott az államnak, még nem lehet megállapítani, mert a sikkasztásra teljesen véletlenül jöttek rá és még csak a múlt évi nyugták tömegét tudta a vizsgálat áttanulmányozni. A sikkasztót, Mándoki Ferencet letartóztatták és már át is adták az ügyészségnek. Most a büntársait keresik, Magában ugyanis, bármilyen példátlan hanyag ellenőrzés is uralkodik a Máv.-nál, egy alantas hivatalnok egy éven belül harmincezer koronát nem sikkaszthatott. A bélyeglopás ügyéről következőket jelentik Debrecenből:

A városban nagy nyugtalanságot okozott egy sikkasztás, amelynek az államvasutak üzletvezetőségénél jöttek nyomára. A sikkasztás a könyvelési osztályban történt, ahol az államvasutak nyugtáit szokták levéltárba helyezni. Az üzletvezetésnél befolyt és kiutalt minden kiadásról ugyanis nyugtát állítanak ki és ezek Mándoki Ferenc irodavezető kezén mentek át. Mándoki a nyugtákat el is helyezte a levéltárban, hanem nem sokáig hagyta őket pihenni. Előszedte és a már kifizetett nyugtákról leszedte a bélyegeket, az irást róluk eltüntette és azután értékesítésükhöz fogott. Okmánybélyeget árusító trafikuskok segítségével újra forgalomba hozta őket. Elárasztotta velük Hajdúvármegyét és a rendőrség azt hiszi, hogy Mándokinak a fővárosban is vannak büntársai.

A sikkasztásnak úgy jöttek nyomára, hogy egy nagyobb vállalatnak 150—180.000 koronás nyugtáját keresték a könyvelési osztály irattárában. Nehezen találtak rájuk és akkor megdöbbenéssel vették észre, hogy a nyugtákról a bélyegek hiányzanak. A gyanu azonnal Mándokira esett, akit letartóztattak, ma délelőtt pedig át is kísérték az ügyészséghez. Mándoki ellen hivatalos sikkasztás és bélyeghamisítás miatt indult meg az eljárás. Milla Pál rendőrkapitány több hivatalnok ellen is megindította az eljárást és még 30 hivatalnok kihallgatása várható. A rendőrség a városi trafikokban azonnal házkutatást tartott, hanem a Mándoki által forgalomba hozott bélyegeknél nem akadt nyomára. Azonkívül házkutatást tartottak Mándoki két sógorának lakásán, kik közül az egyik ügyvéd, a másik pedig egyik legforgalmasabb debreceni dohánytőzsdé tulajdonosa. Használt bélyegekre azonban itt sem akadtak. Az üzletvezetésen megindították a vizsgálatot, hozzáfogtak a Mándoki keze alatt megfordult nyugták átnézéséhez, de a leltározás még folyik, a mennyiben csak a múlt évi anyagot vizsgálták át, hol 800,000 korona értékű nyugtán és javarészt szállítási szerződéseken 30 ezer korona bélyeghiányt állapítottak meg.

Mándoki úgy végezte csalásait, hogy a levéltárba helyezett nyugtákról a bélyegeket leáztatta, az átírást vegytintával kivette, vagy pedig az olajos bélyegző nyomát eltüntette. Az üzletvezetés, melynek élén pár év óta Ularich Béla üzletvezető áll, titkolózik a dologban. Az államvasutak azért is kellemetlen az ügy, mert attól félnek, hogy a nyugtákról fölvevő összegeket a felek újra követelhetik.

HIREK.

Kossuth és a női uszoda.

Hajh, az a Justh...

A képviselőház mai programjába az osztályok megalakulása volt fölveve. Kilenc órakor kellett volna a bizottsági termekben gyülekezniük a képviselőknök, de persze kilenc órakor valamire való képviselő még az ágyban hever.

— Mégis csunya dolog — dohognak azok, a kik tiz felé beballagnak, — hogy hajnalban huzák ki az embert az ágyból!

— De a kötelesség! A kötelesség! — vetik ellene néhányan.

— Aludni is kötelesség! *Ha nem alszom jól, nem tudok jó törvényt hozni!*

Csakhamar azonban kiment az álomosság a szemükből, mert a Dunára néző folyosóról a női uszodába kezdtek nézegetni.

— Nézd ott azt a barnát! — hallatszott itt is, ott is.

— Micsoda dereka van!

— Hogyan tapad rá a ruha!

— Nézd azt a combot!

Ebben a pillanatban Kossuth Ferenc is arra ment. *Muzsa* Gyula megfogta a karjánál fogva és oda vezette az ablakhoz.

— Gyere csak, kegyelmes uram!

Kossuth az ablakhoz ment és nézett... nézett...

— *Adjatok csak egy gukkert!* — szolt néhány pillanat múlva.

Adtak neki egy gukkert és azután megint hosszan nézett... nézett...

— Ugy-e szépek? — riasztették föl a me-rengéséből.

— Bizény szépek! — mondotta Kossuth — és ha meggondolom, hogy *Justh* elnök korában el akarta vitetni innen ezt az uszodát... Lás-sátok, milyen ember ez a Justh!

És a Kossuth-párt elnöke ismét elmerült a meztelen karok, nyakok szemléletébe s közben bizonyára arra gondolt, hogy neki mégis csak jobb taktikája van, mint *Justh* Gyulának.

— Időjárás. Az aradi meteorologiai intézet jelentése szerint a hó 3-án az időjárás: enyhe, elvélve csapadék, zivatarok.

— A pénzügyminiszter nyaralása. *Budapesti* tudósítónk jelenti: *Lukács László* pénzügyminiszter ma családjával *Tátralomnicra* utazott.

— Spanyolország a klerikalizmus ellen. *Madrid*-ből jelentik: *Canalejas* miniszterelnök ma nyujtotta be a szenátushoz azt a törvényjavaslatot, amely eltörli az egyházi esküt a bírósági eljárásban. A javaslat indoklásában a miniszterelnök elmondta, hogy a kormány nem vetette volna fel a vallási kérdést, ha nem lenne biztos abban, hogy az megoldható. A kormány akciója nem a vallási érzés, hanem a klerikalizmus ellen irányul. Sajnálattal látja a spanyol püspöki kar beavatkozását olyan időben, mikor Rómával tárgyalások vannak folyamatban. Épen úgy sajnálja, hogy a spanyol hölgyek akciót indítottak a klerikalizmus védelmében, de ezt az akciót annak tudja be, hogy a spanyol nők felfogása a katolikus hitről igen hamis tanításokon alapszik. A miniszterelnök végül felszólítja a spanyol püspöki kart és az arisztokrata hölgyeket, hogy hagyjanak fel kormányellenes és klerikális agitációjukkal.

— Vasutas-sztrájk Franciaországban. *Páris*-ből jelentik: A francia kormány előkészületeket tesz a vasutas sztrájk megakadályozására. Legutóbb behívták az összes vasutas katonákat, hogy a sztrájk esetleges kitörése esetén a forgalom egy percére se szüneteljen.

— *Görgey Arthur* szembaja. *Budapest*-ről jelentik: *Görgey Arthur* honvédtábornok nagybeteg. *Görgey* jelenleg visegrádi kastélyában tartózkodik, ahol nem fekszik ugyan, de a valószínűleg bekövetkezendő megvakulás előtt áll. *Görgey István* közjegyző, a tábornok öccse elmondta, hogyan készül *Görgey* előre a nagy csapásra. Naphosszat iratait rendezgeti s apró, kedves cseccsebecsőt rakogatja íróasztalán, hogy a vakasága esetén mind a helyén találja azokat. A bekövetkezendő csapást az egész család rendkívül tragikusan fogja fel.

— Nincs pénz a hivatalnokoknak. *Prágából* jelentik: Az ausztriai ex lex feneketlen felfordulást hozott Csehországra. Nincs megszavazott költségvetés, tehát a csehországi államháztartás elvesztette a söradóvisszatérítést, pedig ebből a jövedelemből ugyezőlván egész budgetje kitelik. Sok községi iskolát be kellett zárni, amelyeket eddig állami hozzájárulással tartottak fenn; minden állami beruházás, építkezés megakadt, a tébolydákban szólnak eresztették „a nem éppen közveszélyes” betegeket és a szerencsétlen örültek bitangul kóborolnak Csehországban, mert nincs pénz. És most már a hivatalnokok sem kapnak fizetést. Kimerültek az adópénztárak. Hasztalan sürgeti *Lobkowitz* herceg helytartó a hivatalnokok járandóságának kiutalványozását, *Bilinski* pénzügyminiszternek stereotyp a felelete: Nincs költségvetés, nincs pénz. *Lobkowitz* herceg lemond a helytartói állásról és helyébe kormánybiztost fognak kinevezni.

— *Tisza István* a villamoson. *Tisza István* gróf legszívesebben gyalog jár. Még a választási mozgalmak idejében is, amikor a tojászapor volt divatos és amikor felbujtott utcai csoportok várták, akkor is ragaszkodott a gyalogjáráshoz. Szokását, — mint tudósítónk leírja — most is megtartotta és míg az ő agitációjával megválasztottak robogó gummikerekű fogaton ülnek, *Tisza István* frissen ugrik félre az utjából gyalogosan. Tegnap azonban a rendesnél sietősebb volt a dolga és nehogy a folyosói tárgyalásokról lemaradjon, *Tisza István* gróf felugrott egy villamosra. De már ahhoz nem volt türelme, hogy megvárja, amíg a villamos az Országház téren bekanyarodik és megint kikanyarodik, ő kiszámította, hogyha a *Báthory*-utca mellett leugrik és átvág, gyorsabban érkezik a Házhoz. Kilépett tehát a perronra és nekilendült, hogy ugorjék.

— *Kegyelmes ur* — szolt hozzá *Kiss Ernő* — nem ajánlom, hogy leugorj.

— Ugyan miért?

— Mert ez tilos és kihágásért megbüntetnek.

Tisza István gróf a villamoson maradt. — *Jól van* — mondta — hát nem ugrom le. Nem akarom, hogy vége legyen büntetlen előletemnek.

— A krassószörényi árvák felsegélyezése. *Aradon* a román intelligencia tagjaból liga alakult azzal a céllal, hogy a krassószörény megyei árvák áldozatainak árváit felsegítse és jövőjükről gondoskodják. Első sorban természetesen arra törekednek, hogy az árvák mindegyikének nevelőszülőket szerezzenek. Már is ajánkozott több módosabb román gazda, aki bejelentette, hogy örökbe fogad egy egy árvát. A liga élén *Marsieu Jusztin dr.* aradi ügyvéd áll s a humánus cél érdekében a liga a Délvidék valamennyi megyéjében hasonló akcióra szólítja fel a társadalmat.

— *Urinök* játékbankja. *Berlin*-ből jelentik: Ma itt egy játékbarlangot leplestek le, amelynek jobbadán előkelő uriaszonyok voltak tagjai. A játékbankot egyik uriaszony jelentette fel, aki ötszázezer frankot vezetett ott el.

— *Adományok* a délvidéki árvizkárosultak javára. A belügyminiszterhez a krassószörény megyei árvizkárosultak felsegélyezésére újabban a következő adományok érkeztek: *Csernoch János* csanádi püspök 1000 koronát, *Baranyavármegye* *Vörösmárt* községe 100 koronát, *Törley Józsefné* 500 koronát, a *Pester Lloyd* kiadóhivatala 100 koronát, *Torontálvármegye* mai közgyűlésén 1000 koronát szavazott meg az árvizkárosultaknak.

— Az apácafőnöknő üzlete. *Páris*-ből jelentik: Ismét *Candida* nővérrel szolt az ének, a jeles apácafőnöknőről, aki nagystíliú jótékony-ságával milliókat harácsolat össze, előkelő ékszeresektől drágaságokat vett bizományba, hogy jó pénzen értékesítse arisztokrata iemeresi körében, de elzálogosította az ékszereket és orruknál fogva vezette a kárvallottakat. A derek asszonyságnak „jótékony” intézetei voltak, a melyeknek adományokat gyűjtött, az intézetekben pedig árvákat dolgoztatott és koplaltatott. De lelkiismerete mégis tiszta volt. Kiderült ugyanis, hogy évente százezreket küldött *Péterfillér* gyanánt a pápának. Volt még egy fényesen jövedelmező üzlete. *Szentszéki* grófságokat, rendjeleket, trónállói címeket járt ki pénzért és az összegeket megosztotta a Vatikán kincstárával. A becsapott ékszereszek tömege följelentette *Candida* nővért és a jeles asszonyság hüvösre került. Közben „jótékony” intézményeinek titkára, a kinek egész vagyonát elkezelt az apácafőnöknő, megmérgezte magát. Telt az idő. A hullámok elültek, a botrány lecsillapodott és a nagybefolyású protektorok kiszabadították *Candida* nővért a vizsgálati fogságból. Hitvány ötvenezer frank biztosítékot kellett tenniük érte. A jótékony-ságban társai *Candida* nővérnek letették a kauciót.

— *Fekete himlő* veszedelme *Nagyváradon*. *Nagyvárad*-ról jelentik: Pár hónap óta a rendőrség a vasutakon és kocsikon *Galicia* felől érkező idegeneket szigorú vizsgálatnak veti alá, minthogy a belügyminiszter körrendeletben figyelmeztette a hatóságot, hogy *Galicia* felől kolera és fekete himlő járvány fenyeget. Nem is vett észre a rendőrség semmi gyanús dolgot hetekig. Minthogy azonban *Nagyváradon* még ma sincs bejelentő hivatal, — a rendőrség nem tudja pontosan ellenőrizni, hogy hány idegen tartózkodik a városban és hogy ezek között vajjon nincs-e olyan, aki a határ felől jött *Nagyváradra*; vagyis a rendőrség bejelentő hivatal nélkül a legjobb akarat mellett sem képes egész pontosan eleget tenni a belügyminiszteri körrendelet kívánásainak. Így történetelt az, hogy a rendőrség csak napokkal később értesült arról, hogy két *máramaros-szigeti* rutén munkás ember *Plenár Gábor* és *Dorma István* *Nagyváradon* igen gyanús jelek között megbetegedett. A két favágó munkás körülbelül három nappal ezelőtt érkezett *Nagyváradra*. Egyik *kolozsvári*-utcai munkás-tanyán laktak. Tegnap délelőtt hirtelen rosszul lettek, láz gyötörte őket és testükön fekete-vöröses színű kiütések mutatkoztak. A rendőrorvosi vizsgálat megállapította, hogy a két munkáson a fekete himlő jelei látszanak. Szerencsére, a rettenetes betegséget még csirájában észrevették a munkásokon, úgy hogy idejekorán lehetett gondoskodni környezetük fertőtlenítéséről és a munkások mihamarábbi elszállításáról.

— *Müncheni* kulturkép. *München*-ből jelentik: A rendőrség az éjjel *Münchenben* nagy razzia-tartott és ez alkalommal körülbelül száz tizenöt-tizenöt év körüli leányt kísért be. A leányok a fogdában zajongani kezdtek, törttek, zuztak és csak akkor csillapodtak le, mikor egyenként megkötötték őket.

— **Házasság.** Mátyás Máttyás, a párisi Ch. Drecoll Soc. Anonyme női divat-salon szabásza tegnap esküdtök örök hűségét Szimán Esztikének.

— **A szécsényi szerelmi-dráma.** Budapest-ről jelentik: A szécsényi dráma hátterének leleplezője, Nagy Margit, Szókék nevelőnője ma levelet írt egy fővárosi estilaphoz, abból az alkalomból, hogy Szerémi járásbíró kijelentette, hogy Nagy Margit nyilatkozata tisztára boszu műve. Megbotránkozás-al olvastam — írja — Szerémi nyilatkozatát, amelyben az én leleplezéseimet boszu művének jelenti ki. Két évig voltam szolgálatban Szókékéknél. Kötelességemet mindig pontosan teljesítettem, s a reámbízott gyermekeket lelkiismerettel gondoztam. Mikor a botrány kitört, természetesen kénytelen voltam azonnal távozni, Szóke Jenő követelte tőlem, hogy mondjam el a valóságot, s ezt meg is tettem. Nem igaz, hogy engem a házból már előbb kiutasítottak, önként távoztam el állásomból. Hazugság, amit Szerémi nyilatkozatában mond, hogy nekem bárkivel is viszonyom lett volna. Ez a híresztelés teljesen Szókéné boszuműve. Különböző rágalmazói ellen becsületsértés és rágalmazás miatt még ma reggel megtettem a feljelentést.

— **Ferbljáték Bleriot-val.** A kártyásoknak tudvalevőleg kitűnő érzékük van az aktualitások iránt és onnan van, hogy például az alsós című társasjáték olyan fölöttébb népszerű, mert aktuálisan változatos. Mikor az orosz-japán háború folyt, akkor Togóval játszották, aztán Fedák Sárival, majd Wekerlével, aki mindent bement és mindent elveszt, játszották gutaütésre, egyszóval mindvégig érdekes és vonzó maradt. Ezt persze irigyelték a többi kártyajátékot kedvelők és így esett, hogy tegnap már aktuális figurával, a népszerű Bleriot utánzásával, repülésel kombinálták a ferbli című játékot. A szenzációs újítást a budapest-szabadkai vasútvonalon népszerűsítették. Félhét órakor indul ki a budapesti pályaudvarról a személyvonat, mely zsufolva volt és az egyik másodosztályú fülkében már Dunaharasztnál megkezdődött a ferbli. Először csak kettesben játszották, de hamarosan összebujt az egész kupé és izgatottan leste Fürst Waltert, meg a tök disznót. Mi türes-tagadás, a játék elég unalmasan folyt. Főként Reinitz Jakab újvidéki kereskedő találta annak, mert folyton vesztett. Figyelni kezdte jeles játszótársait és — pénzfogytán és Csengőd táján — észrevette, hogy a két idegen hamisan kártyázik. Nagy zajt csapott, követelte a pénzt, mikor pedig hiába volt a láрма: fölrántotta a kocsi ajtaját és az egyik hamiskártyást — kilökte. A hamis kártyás azonban úgy látszik a repülésben is eléggé gyakorlott volt. Merész ivben repült a magas töltsérről lefelé, aztán könnyedén a földre ereszkedett és sikeres leszállás után — futni kezdett. Ezalatt a társa megrántotta a vészféket, a vonat megállt és az újvidéki kereskedő töltött revolverrel a menekülő hamiskártyás után vetette magát. Nemsokára a vonat személyzet is leugrált, a pályára tudult a rémült utazóközönség és vagy tíz pernyi hajsza után vissza hozták a hamiskártyást, akit aztán társával együtt Kiskőrösön átadtak a csendőrségnek.

— **Rémes anyósgyilkosság.** Bucsáról jelentik: Petrilla Vaszlie, katonasorban levő fia és felesége együtt lakott anyósával, Gáll Mária 70 éves öregasszonnyal. Igen rossz viszonyban éltek, mert az anyós igen házsártor, kötekedő nő volt. Tegnapelőtt is úgy felbőszítette a családot, hogy nekiestek, kívágták a nyelvét és agyonverték. Aztán pedig az erdőbe vitték őjjel és felakasztották. Tegnap aálták meg a hullát. A gyilkos családot letartóztatták.

— **Kettős öngyilkosság cseresznyével.** Különös módon elkövetett kettős öngyilkosságról írnak Pécsről. Régi szerelmesek voltak Ránóban Pekár János és Radnai Anna. A férfi gazdag szülei azonban nem engedték, hogy a fiuk szegény leányt, aki már menyasszonya volt egyszer egy idősebb embernek, elvegye. Csütörtökön szokatlan jó kedvvel fogadta uzsonnán a leány Pekárt. Egyszerre egy nagy cseresznyét szorított fogai közé és úgy nyujtotta a férfinak, hogy egyszerre harapják kettő a gyümölcsöt. Így történt és mindegyik megette a maga fél cseresznyéjét. Félóra múlva nagy kínok között mindketten meghaltak, mert a cseresznyében mérget rejtett a leány.

— **Tudományos megfigyelések a moszkvai császári orvosi egyetemen** megállapították:

„Valamennyi hashajtó ásványvíz között a Ferenc József-keserűvíz glaubersóban és keserűsóban leggazdagabbnak bizonyult. Ennél a sajátságánál fogva, melyet még fokoz az, hogy szódabikarbóna-taralommal is bír, minden más hasonló ásványvíz fölé helyezendő. A természetes Ferenc József-keserűvíz még kis adagok használata mellett is, gyorsan és biztosan ható hashajtó.”

A valódi Ferenc József-keserűvíz csakis teljesen természetes állapotban, minden hozzátétel nélkül kerül forgalomba és ásványvíz-üzletekben, gyógyárakban és drogeriákban kapható 2581-I.

— **Milyen idő lesz?** A Meteor írja: július 2-iki hatáskörében újra változatosá válik az időjárás s a sűrűn egymásra következő változások napok ismét jobban érvényesítik a csapadékokat, amely az indiai nyári esőzések hatása alatt nagyobb mérvben is kifejlődhetik július első felében. Július hónap változási napjai 2., 4., 5., 6., 8., 13., 14., 22., 29. és 30-ára esnek, amelyek közül a legerősebb hatásuk 2., 4., 13., 16., és 29-ikiek. A sűrűn egymásra következő változások ezen hónap első felében változó jellegű időjárást ígérnek. Eleinte hűvös, majd csapadékos és pedig szeles, esetleg viharos jelleggel, mely utóbbi egész a hónap közepéig benyulik, úgy hogy inkább csak a 16-iki változási nap ígér állandóbb szárazabb meleg időt, segíti ebben a 19-iki és 22-iki változási nap, míg a 29 és 30-iki ismét a hűvös, csapadékos jellegű állítja vissza, ami azt mutatja, hogy július hónapnak inkább csak második fele hoz majd kellemes, szép nyári időt.

— **Meghiúsult rablási kísérlet.** Nagybecskerekéről jelentik, hogy a szárcsai állomás-épületet az este fegyveres rablók megtámadták és a pénztár 5000 koronáját elrabolták. A zajra az állomásfőnök a rablókra lött, akik szintén lövésekkel feleltek, de később az előfutó falubeiek elől zsákmányukkal elmenekültek.

— **Kétmilliós birság.** Bernből jelentik: Brand porosz milliomos már évek óta lakott Bernben és mindenki szegény embernek tartotta, aki csekély nyugdíjból él. Néhány hét előtt kiderült, hogy Brandnak tizenöt millió korona évi jövedelme van. Vagyont azért tagadta le, hogy kikerülje a nagy megadóztatást. Brandot a bíróság ezért két millió korona birságra ítélte.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban július hó 2-án a következő születéseket és halálozásokat jelentették és házasságok kötötték: **Született:** Dinya János mészárosnak Béla nevű fia, Márton Herman szabónak László nevű fia, Schwáb Albert ékszerüzleti üzletvezetőnek Magdolna nevű leánya, Durucz János csendőrmesternek László nevű fia. — **Halálozások:** Szabadai János 19 éves napzáró, Bild János 5 éves fiú, Váls Juon 37 éves napzáró, Lakatos Lajosné 38 éves kártyos neje, Zeivaj Mária 2 hón. leány, özv. Herbst Jakabné 77 éves magán öné. — **Házasságok:** Krausz János borbély Szabó Juliannával, Mátyás Máttyás szabó Szimán Esztikével.

— **Dr. Wiener Gyula fogorvos** tisztelettel tudatja klienseivel, hogy helybeli és interurbán telefont vezetett be 768. számmal.

— **A magyar ásványvizek büszkesége** lesz rövid idő alatt a temesmegyei, Lippa-füredi „Apolló borviz”. Egyetlen kísérlet után mindenki meggyőződhet arról, hogy az Apolló-borviz a legideálisabb gyógy- és üdítő-ital, amely borral vagy bor nélkül élvezhető, szénsavdús és baktériummentes ásványvíz. Húgyhajtó és nyálkaoldó, étvágygerjesztő és anyagcserehajtó. Igen fontos körülmény az is, hogy az Apolló-borviz kartellen kívüli legelőcsőbb ásványvíz! Literje csak 12 fillér. Kapható minden mennyiségben a legmértányosabb feltételek mellett az Apolló borviz kutkezelő-ségénél, Lippa, Temesmegye. 2613

— **Náder I. késműves,** Arad (Minorita palota.) Közelgő fűrdőidény alkalmából értesítem az úri hölgyközönséget, hogy megérkeztek a legfinomabb, legcélzerűbb hajszító vasaim, u. m. ondolirozó, krepellő és hajfordorítók, melyeket mai naptól legutányosabb árak mellett árusítok el. 1881

— **Francia likörök** legbiztosabb készítésээр — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér, Vojtek és Weisznaí. 279

A kiváló bór- és lítiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknak, köszvénynek, cukorbetegségnek, vörhenységnek és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes ásványvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lippózi Salvator-forrás-állomás, Budapest, Rudólfstr. 3.

Harc az árnyékért.

— Newyorki levél. —

Az utolsó időben Észak-Amerikában rettentő hőség tikkasztja az embereket. Newyorkban nem mulik el nap, a nélkül, hogy harminc-negyven ember gutaütést vagy napszúrást ne kapna a forróságtól. Az emberek úgy dőlnek el az utcán, mint a legyek és mégis mindenki az utcára siet, mert a házakban tűrhetetlen a tartózkodás. A falak olyan hőseget sugároznak ki, mintha minden ház egy-egy sütőkemence volna. A lakosság menekül is a házból s még az éjszakát is az utcán tölti. A déli órákban, mikor a gyárakból s az üzletekből az alkal mazottak kiszabadulnak, valóságos harc fejlődik ki az utcákon az árnyékért. Mindenki az árnyékos oldalra tudul, hogy a gyilkos napsugarakól meneküljön. A napos oldalon még az aszfalt is megolvad az izzó hősegtől s a ki rátéved, annak beleragad a lába a forró, puha kátrányba. Kerülnek is az emberek, mint a veszedelmet.

Olyan elkéseredetten küzdenek az emberek az árnyékért, hogy a brutalitástól sem riadnak vissza. Először történik meg Amerikában, hogy a nőket nem respektálják. Mintha a nagy forróság kioltasztotta volna a férfiak lelkéből a női nem iránt való tiszteletet és előzékenységet, olyan kimétiellenül bannak velük. Az erős férfi egyszerűen lelöki az árnyékos oldalról a nőt, hogy helyét elfoglalhassa. Ha elesik, fekvő hagyják, senki se törődik vele, legfeljebb odébb taszítják. De nemesak a műveletlen férfiak vivják ezt az ökölharcot, hanem az intelligens és vagyonos osztályhoz tartozók is.

Mintha pánik fogta volna el a lakosságot, úgy viselkedik. A rettenetes hőseget, a mely egész Észak-Amerikára kiterjed, elemi csapásnak tekintik s mindenki úgy védekezik ellene, a hogyan tud. A hatóság szinte tehetetlen a megvadult emberekkel szemben. Nem használ nekik se a szép szó, se a szigorúság; ha egy kis árnyas helyért küzdenek.

Az utca képe is teljesen megváltozott: Az emberek a legnagyobb pongyolában járnak-kelnek. A férfiak ingujjban, kézzel és gallér nélkül jelennek.

meg az utcán, de nemcsak az aacsonyabb sörből valóknak könnyítenek ilyen módon a toaletjükön, hanem a legelőkelőbbek is. A nők követik a férfiak példáját s ők is letették a szoros ruhadarabokat s csak lenge, béleletlen pongyolaszerű ruhában járnak. Mintha a forróságban elenyészett volna néhány évtized kulturája, úgy viselkednek az emberek. Ha az utcán megjelennek az öntözőkocsik, vad tolongással sereglenek az emberek a nyomukban. Hogy egy-egy hűsítő vizugarat elkaphassanak, a legelszántabb harcot vívják.

A hőség ellen való védekezésben nagyon sok szerencsétlenség is történt. Az árnyékért való harcban igen sok nő elájult és súlyosan megsérült. Az öntözőkocsik nyomában tolongók közül pedig sokat elgázolt a villamos és más alkalmatlanság. Az utcákon ugyanis állandóan óriási a kómforgalom. Hiába figyelmeztetik az embereket a veszedelemre: olyanok, mintha se nem látnának, se nem hallanának, csak rohannak az öntözőkocsik után, hogy egy pernyi enyhülést szerezhessenek a gyilkos forróságban. Rendőrök taszigálják el az embereket a száguldó veszedelem elől, de még így sem tudják megakadályozni a baleseteket és szerencsétlenségeket.

A rend és a nyugalom csak akkor tér vissza némiképpen az óriási mezeponisba, ha a nap lángoló, izzó korongja néhány órára lepihen. Akkor megszűnik a tülekedés az árnyékért s az utca mindkét oldalára öszlik a lakosság. Az éjjeli órákban ugye fest az utca, mintha az egész város meg volna szálla. Az emberek az aszfalton kuporogva vagy végigterülve pihenik ki a nappali küzdelem fáradalmait. Közben sóvárogva pillantanak az égre, nem jelenik e mez a csillagok milliárdjai között egy tenyéroyi felhőmelv enyhülést hozna a forróságtól agyonkínzott városra.

MAGYAR FÜRDŐK.

Menyháza a magyar fürdő kalauzban. „Fürdők és Nyaralóhelyek” címen az összes magyar fürdőről évente ismertető kalauzt szerkeszt Fodor Oszkár dr., a magyar fürdők egyik legalaposabb ismerője, hogy a hazai fürdők fellendítésének fontos ügyét előmozdítsa általa, hogy a kiadványt egész éven át ingyen használhassa, aki a magyar fürdők ügye iránt érdeklődik. Az idei XIV. évfolyam gondosan összeállított kötete tartalmazza az összes hasznos tudnivalókat a magyar fürdők szépségéről és gyógyhatásáról. A Fürdők és Nyaralóhelyek kiadóhivatala Budapesten, Dohány utca 39. 20 fillér portódij ellenében bárkinek ingyen küldi meg a kötetet, mely ma is egyedüli és legjobb ingyenes ismertetője az összes hazai fürdőknek.

A fürdő-kalauz Menyházáról a következőket írja: Gyógyfürdő Aradmegyében, mely Aradtól 3, Borossebestől 1, Monyásza község-től egynegyed órányira egy csodaszép keskeny völgy végpontján fekszik. A völgy egyik oldalán kitűnő kocsit és gyalogjáró húzódik el, a másik oldalán kristálytisza patak zuhog; bükk-, lóly, kőris- és ujabban alakított fenyőerdők körülvéve. Sámos kanyargó patak szeli át a völgyet, hol a nap bármely szakában kellemes árnyék található. Közvetlen vasúti csatlakozása van Arad és Kétegyházaán át a Budapest, Szeged és Temesvár felé közlekedő vonatokhoz. Kényelmes, olcsó, gyakori közlekedés az A. Cs. E. V. egyes állomásairól, úgy a gőzmozdony, mint motor-vonatokkal. Menyháza természetes meleg, langyos és hideg forrásokkal rendelkezik; a természetes gyógyforrások vize ezidő szerint 5 nagyobb és 13 kisebb fürdőszobát lát el ásványos gyógyvízzel. A für-

dőszobák berendezése izlés, dísz és egészségi követelmények szempontjából megfelel a legkényesebb igényeknek is. Minden fürdőszoba márványkádval, természetesen, langyos és melegített gyógyforrás vízzel; hideg zuhany, hőmérő s villamos jelzőkészülékkel van ellátva. Van önálló vizgyógyintézele és 2 nagy uszodája, melynek tükre olye csodálatos fémfényben játszik, hogy ez maga is egy látványossága a fürdőnek. A fürdővendégek befogadására szolgál a sétányon lévő Központi-szálloda, mely közvetlen a vasúti irodház mellett fekszik. Ezenkívül a fürdővölgyben egyemeletes szálloda, a „Fürdő szálloda” áll a vendégek rendelkezésére, míg a szomszédos, alig egy negyed-óránnyira fekvő Monyásza községben a „Nefelejts”, „Tulipán” és „Reménylak” áll rendelkezésre a vendégek befogadásánál, mely 3 utóbbi külön konyhával is el van látva oly nagyobb családi vendégek elhelyezésére, kik költségkimelés céljából élelmezésüket a saját konyhájukon akarják eszközölni. A szobák napi ára 2-6 korona. Az elő- és utóidényben 25 százalékos árleengedés! A fürdőorvosi teendőkkal Hajnal Alert dr., Békésvármegeye t. főorvosa, kigyósi uradalmi orvos van megbízva, ki június hó 15 től az idény végéig állandóan Menyházán tartózkodik s ki készséggel nyújt a fürdőre vonatkozó kérdésekben felvilágosítást úgy állandó lakásán, Kigyóson, Békésmegyében, mint június 15-től Menyházán. Kérdezősködések intézhetők még Uradalmi Felügyelőség címére, Borossebesbe és Fürdőgondnokság címére, Menyházára (Áradm.).

1951

ÜZBAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, július 2.

Amerik 1/2-ol magasabb. Csékyly vételkedv, 20-40 fillérrel olcsóbb.

Az árak 50 kilóként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buzs 1910. októberre	9.05-9.06	9.04-9.05
Rosa 1910. októberre	6.73-6.74	6.74-6.75
Zab 1910. októberre	7.28-7.29	7.22-7.23
Tengeri 1910. júliusra	5.26-5.27	5.33-5.34

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Július 2. —

Magyar aranyjárdék 4%	113.29
Magyar koronajárdék 4%	92.40
Magyar koronajárdék 3 1/2%	82.75
Magy. földt. herm. kötvény 4%	92.35
Horvát-szlavon földt. herm. kötvény	93.50

Magyar nyeregyorsoregy kölcsön	225.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	155.60
Oszt. járadék papírban	94.—
Oszt. járadék ezüstben	97.75
Oszt. járadék aranyban	116.50
Oszt. koronajárdék 4%	94.—
1860. évi oszt. államsorsjegy	171.—
Oszt. magyar bank részvény	18.40
Magyar hitelbank-részvény	842.50
Oszt. hitelintézeti részvény	668.50
Oszt. magy.-államvasuti részvény	743.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi márka	117.37 1/2
London vista	239.85
Páris vista	95.22 1/2
20 márkás arany	23.49

Budapest kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 2. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 400-400 kilogrammig 320 kilogrammon felül súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 142-44 fillérig; fiatal közép páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban 146-148 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 146-148 fillérig.

Sertéselészetszám: június hó 29. napján volt készlet 38912 darab, június 30. napján felhajtott 406 darab, június 30. napján elszállított 436 darab, július 1. napjára maradt készletben: 39782 darab. A hizott sertés fizet irányzata élenkebb.

Felolós szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NYÁRI SZINHÁZ.

Vasárnap, 1910. július hó 3-án:

Délután 2 1/2 órakor mérsékelt helyárral:

Luxemburg grófja.

Operette 3 felvonásban. Írták: A. M. Wilner és Róbert Bodanzky. Fordította: Gábor Andor. Zenéjét szerette: Lehár Ferenc.

SEMÉLYEK:

Reneé	Beregi S.	Mencsitoff	Nagyiván L.
Basilovics	Polgár S.	Pavlovics	Gerő János.
Kokozov Stára	Benkóné.	Pélegrin	Belinsky.
Brisard	Vass Jenő.	Saville	Szabó Lajos.
Didier Angella	Wlassák V.	Boulanger	Szabó L.
Vermont	Dióssy N. si.	Lavigne	Vihary B.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Este 7 1/2 órakor, rendez helyárral

Tapolczay Dezső vendégfelleptével:

Az obsitos.

Baekes színjáték 3 felvonásban. Írta: Bakonyi Károly. Zenéjét szerette: Kálmán Imre.

SEMÉLYEK:

Nemeses asszony	Zal-y Margit	Tihamer	Leővey Leó
M. Icsi, leánya	Harmath J.	Andris	Beregi S.
Uzovány	Vá-nay Jenő.	Bálint	Nagyiván L.
Jiska, fia	Vass Jenő.	Becirker	ku csár L.
Százszorszép	Tapolczay D.	Szakácsné	Benkóné.
Piroska	Dióssy Nusl.	Hetes	Szabó Lajos.

Kezdete 8 órakor.

URÁNIA SZINHÁZ.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. július 3-án, vasárnap:

1. Kövér és Soványi. Humoros. — 2. Diák szerelme. Dráma. — 3. Nilus vidéke. Természeti. — 4. Jancsi megmérgezte magát. Nevetető. — 5. Budapesti tornaverseny. Látványos. — 6. Csénpész szerelme. Dráma. — 7. Bratland völgy. Természeti. — 8. Jön az üstökös. Humoros.

Előadások délután 3 órától kezdve.

Utolsó előadás este 10 órakor.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillés.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

„ETERNA”

A világ legelegánsabb, legszebb, leglaposabb és legpontosabb órája

1168

„Schild Frères Co” Granges Schweiz.

Aradon csak is

Weinberger Ferenc és Assael H. és Fia uraknál kapható.

Sokszorosán utánzótt, de **soha el nem ért eredményekhez Zacherlin** vezet a Valóságos csodálatraméltó bármely rovar ellen.

Soha nincs zacskóban, hanem kizárólag üvegen és kapható:

- Arad:**
 Altmann Ede, Baumann B., Belgrader K. és Társa, Braun Antal, Daimel Lajos, Donáth Simon, Dürr Gusztáv, Dürr Kocsárd, Dusek Ferenc, Ehrenfeld Ignátz, Eles Armin, Erbeszkern Béla, Färber Lajos és Testvére, Gróf László, Guttman Samu, Hegedüs Gyula, Hoffmann J., Hoffmann Ottó, Karacsony Antal, Lázár Gyula, Licker Victor, Meer Mór és Fia, Nagy Farkas, Pollák József, Prolich István, Rothstein Mór, Schlesinger Béla, Schwarz János, Schwarz H. és Társa, Stinitzer N., Vojtek és Weisz, Weisz A. és Társa, Weisz David.
- Uj-Arad:**
 Orth A. J. utóda, Theiss Miklós, Zinner Mátyás.
- Battanya:**
 Fischer Hermann, Geller Ferenc.
- Borosjenő:**
 Blau David, Radó Adolf, Strauss Ignátz.

- Buttyán:**
 Klein Márton.
- Csornó:**
 Holländer Samuel Fia.
- Gurabony:**
 Weiszberger Samu ut.
- Kisjenő:**
 Messer Lipót.
- Mária-Radna:**
 Félix Károly, Jeszti Árpád, Weissberger Pál.
- Pankola:**
 Barna Lajos, Messer Lipót és Fia, Pavlovics Konstantin.
- Pécska:**
 Turzky Nándor.
- Radna-Lippa:**
 Eisele János, Huszár Ágoston, Schwarz Ferenc, Wingeron József, Wingeron Miklós.
- Soborsán:**
 Hirschmann Márk, Roth Bernát, Roth Mór.
- Uj-Ny. Anna:**
 Henny Károly.
- Világos:**
 Kreittler Vilmos, Weber J.
- Zádorlak:**
 Hemmen Ferenc. 182c

Molyhalál!

Legjobb hatású szer

MOLYOK

és azok petéinek biztos kiirtására.

Egy üveg ára $\frac{2}{10}$ literes 1 kor. 20 fillér.
 $\frac{1}{2}$ literes 2 korona 20 fillér, 1 liter 4 kor.

„RADICAL”

molypusztító poralakban, elismert kitünő hatású erős rovénykeverék —20, —50 és 1 koronás dobozokban, továbbá terpentinszesz, kámfor, naftalin, zuzott bors, lavendula, virág patchouli levél, bagaria-papír, stb.

Poloska irtásra

„Radical” poloskairtó folyadék (igen erős hatású és nem maró),

egy üveg ára 60 fillér.

Erősített dalmát rovarpor —.30, —.50 és 80 filléres dobozokban és kimérve

Padlófényesítésre

és

Beeresztésre

Kemény padlóra (parquettákra) Dr. Friedländer-féle francia takarékpapírpasztát 1 kis doboz 90 fill., 1 nagy doboz 1 korona 70 fillér.

Puha és keményfa padlóra egy aránt Dr. Friedländer-féle főzött viasz 1 doboz $2\frac{1}{2}$ liter meleg vízben oldandó fel, 1 kor. 20 fill., kimérve 1 kiló 2 korona. Továbbá Paraffin, Ceresin fehér és sárga viasz, hamuzsír stb.

Ruha-, cipő- és fémtisztító-

szerek, padló-kefék és mázólcsetek, szivacsok szivacs-hálók, mosdó keztyük és mosdó-ruhák **legjobb és legolcsóbb**

bevásárlási forrása 311

Hánzu Nestor

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-utca 2.
 Városi és megyei telefon 456. szám.

Aspirin

valódi csakis eredeti tablettáktól, 20 darab K. 120 -ért vasarolható. Farbennfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co., Elberfeld-Leverkusen b. Mülheim a/Rh.

Bortvóknak a bor keveréséhez!

MATTONI FÉLE GIESSHÜBLER SAVANYUVÍZ

közömbösíti a bor savanyúságát, ha kollektív módon pezsgé. Nem teszi a bort.

Gábor fiu-internátusa

Budapest, VI. Munkácsy-utca 21.

(Andrássy-uti villarayon) Telefon 90 00.

Az ág. ev. főgimn., a VI. ker. áll. főgimn., a VI. ker. főreáliskola, polgári és kereskedelmi iskolák közvetlen közelében, a főváros legszebb és legegészségesebb részén fekvő villában, szép nagy árnyas kerttel. Modern berendezés. Külön vivő-torna és játszóterem. Bentlakó francia és angol tanerők. Internátusi díj az összes mellék-kiadásokkal együtt a tanévre

1500 korona.

Külön számla nincs. Szünidei internátus ismét Franciaországban. 2563

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 294. sz. Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1910. július hó 2.

Keresünk:

Aradra: elsőrendű női divatkereskedés részére segédet és műszaki iroda részére irodistanót.

Vidékre: elsőrendű rőfös és kézműáru üzlet részére segédet, továbbá 1 fűszer, rőfös és rövid, 2 vas és fűszer és 5 vegyes szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet és több tanoncot.

Alánlunk:

1 irodistanót, 4 fűszer és csömege, 1 kéz mű és divat, 2 vas és fűszer, 3 fűszer és rövid-áru szakmabeli segédet és 1 tanoncot.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA 301

Klein Sándor, Keppich Zsigmond, igazgató

A nyaraló és fürdőző közönség figyelmébe

Következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSU

90,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába

Jánossy Aladár: Emlékiratai. Igazság a Haverda pörben. Herczeg F.: Szelek szárnyán, Tábori K.: Bűn és szerelem, Bölsche: Szerelem az élők világában, Lafka H.: Kokoró, Egy önkéntes naplója, Palásthy M.: Baccarat Öfelsége, Szomoró: A nagyasszony, Szomaházy: Mesék a huszadik századból, Vera: Egy leány naplójából, Szikra: Judith, Bataillie, Henry: A botrány, Connan Doyle: Az elhagyott vitorlás, A megrontó szemek, Sanox Lady esete, Duval: A szép asszony ágya, Egy asszony aki mindenkié, Duval Henry: Ahogy az asszonyok szeretnek, Ahogy a férfiak szeretnek, Ahogy a leányok szeretnek, Szerelem vására, Harkányi dr.: A holnap asszonyai, A holnap férfiai, Loránd dr.: A vénülés, Nil: A szívem, Bíró L.: A családi tűzhely, Lengyel: Véletlenek.

Németben: Höcker: Was die Leute sagen, Weisse Seele, Klinkowström: Der Fetisch. Marriot: Sterne, Merriman J.: Die künstlichen Menschen, Oertzen M.: Stern des Niedergangs, Rittland Kl.: Unter Palmen, Skowronek: Das Verlobungsschiff, Spätigen: Sein u. Werden, Tanera: Mansura, Werner I. C. Der Henker v. Neugla, May K.: Orangen u. Datteln, Lesneur: Eine Energiekur, Eschtruth: Die Ordre des Grafen von Guise, Auernheimer: Die man nicht heiratet, Blicher Clausen: Onkel Franz, Franzos K. E.: Der Präsident, Ganghofer L.: Waldrausch, Harder Agnes: Frau Maja, Höcker: Väterchen, Voss R.: Romeo und Julia im Albanergebirge,

Kölcsöndíj havonként 1 korona 2 J fillér vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

Vidékre bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba
is meglepő szép

ujdonságok érkeztek:

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy füzetenként 14 fill.

Legujabbak: Nelson R.: Duda kisasszony, Lehar Ferenc: A luxemburgi gróf, Csokonai: Cabaré, Frigyes: Dalok hervadásról, Erdély: Hóvirágok, Fábrián: Két dal, Gelén: Papázi nóták, Bella: Négy magyar nóta, Györe: Hóvirágok, Zerkovitz: Dal az én kis nőmről, Csunya fia, Alstyné: Ha jó az éj mulatni kell, Váradi: Valami kell még, Vincze: Kora reggel jön a szemetes, Tilzer: Liliom, Zerkovitz: Gorem, gorem, Teaház gyöngye, Most amikor minden virág nyílik, Sas Náci: Cigány sors, Zerkovitz: Ujjé a ligetben nagyszerű, Zerkovitz: Előadás végén, Erber Viktor: Katona zene.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése.

KERPEL IZSU,

könyv-, zenemű és papír kereskedés Aradon.

6783

SZULTANORRÁE

A húgyhajtó és húgyavoldó vizek királya, hor- és dús lithion-tartalmú ásványvíz.

Kiváló vegyi összetétel következtében sikerrel alkalmazható vesé-, húgykö- és hólyagbajok esetében, valamint cukorbetegségeknel, csúszos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferenc József-rakpart 22.
Külföldi kirendeltség: EPERJES.

Főelárusítók Aradon: Dür Gusztáv, a városhazza szemben, telefon 118 Nagy Farkas, telefon 288 Fejér Gyula, telefon 71. sz.

Thierry A. BALZSAMA. Törvényesen védve.
gyógyszerész

Csak az apaca védjeggyel az igazi. A légzőszervek minden megbetege oca, köhögés, vérköpés, rekedtség, hörghurut, tüdőgyulladás, a más gombabajok, minden belső gyulladást, továbbá érvénytelenítés, az emésztés, székrekedés stb. ellen (többször hat. Kül-öleg. azajbetegségek, gőgös, reggeli sebek, hólyag, nyílás, különösen influenza ellen stb. használ. 12 kisüveg vagy 6 duplájúveg, vagy 1 nagy család uti üveg 3 koronára.)

THIERRY A. gyógyaszerés
egyedül valódi 6831

CENTIFOLIA-KENŐCSE
egylepő, oca-hatású és utóérhetően gyógyhatású még a régi, sőt rakos seknél, seprőlseknél, da: anatóknál, gyulladatoknál, kitérseknél; a távollát minden idegen anyagot, gonvédelet, sokszor öntözéses teszi a fájdat. Has operációt. 2 tegely 3 60 koronára.

Im: Schutzengel-Apotheké dea A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch.
Központi raktár: Török József gyógyszer-tárában, Budapest.

Rohitsch

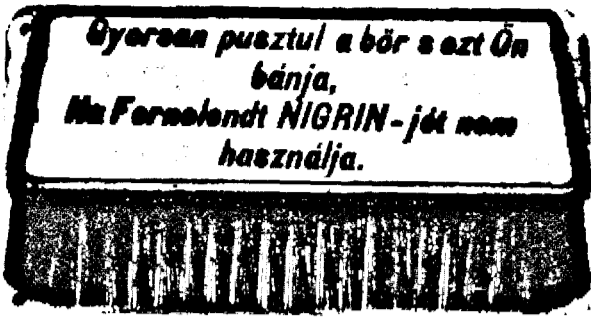
Tempel -ferrás, szén-savdús, diétetikus, udító asztali ital. - Elősegíti az emésztést és anyagcserét.

Styria Legteljesebb gyógyferrás. - Indikálva: idült gombaburát-nál, székrekedésnél, Bright-féle vesebajnál, lépdegánat-nál, májbajoknál, sárgaságnál, anyagcsere betegségeknel, a légutak hurutos bántalmainál.

Donati a maga nemében a leggazda-gabb tartalmú gyógyferrás leg-erősebb hatással. Főképen indikálva: idült bélhurutnál, obstipációnál, epekövél, elbizási hajlamnál, csondál és cukor-betegségnel.

Legdusabb, természetes magnézium-glaubersósforrások.

2069

6533

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

vizvezeték, szerelő és bádogos üzletet nyitottam.

Amidőn biztosítom a n. é. közönséget arról, hogy bármintemű e szakmába vágó munkát a legnagyobb szakértelemmel, le kiismeretesen és szolid árak mellett elvállalok. Kérem szives pártogásukat, tisztelettel 2422

Czitrom Adolf,
Arad, Atzél Péter-utca 1. szám.
Telefon 761. sz.

Deák Ferenc u. 40. sz. házban
Vass szállodával szemben két portáléval ellátott 2438

üzlethelyiség
68

udvari lakás
augusztus 1-től
kiadó.

11648—1910. kh.

Hirdetmény.

Jellinek és Schlesinger aradi lakosok az élőviz-csatorna mentén lévő fatelepük folytatásában 250 négyszögöl területnek fatelep céljaira való átengedése céljából telepengedély iránt folyamodván, az 1884: XVII. t.-cikk 27. §-a értelmében a telep helyszíntárgyalására határidőül folyó évi július hó 5 ik napjának d. e. 8 órája kitűzetik, amelyre az érdekelték ez uton is meghívotnak azon észrevétellel, hogy a telep helyszin és tervrajza, valamint az üzem módjának írása a k-pitányi hivatal iparügyi osztályánál folyó évi júli-s hó 5 én n-ndenkor a hivatalos órák alatt betekinthező s a nettáni észrevételek írásban ugyanott, előszóval pedig a helyszini tárgyalás alkalmával megtehető, mert amennyiben ilyenek nem emlittetének s ha köztekintetek gátlólag fel nem merülendnek, a telepengedély az idézett törvény 30. §-a rendelkezéséhez képest ki fog adatni.

Arad, 1910. évi június hó 28.

Sarlet,
66kapitány.

2069

Uj! FIGYELEM! Uj!
Először Aradon

Az Oriási Körkerék

a legjobb szórakozás urak és hölgyek részére, a

Béla-téren.

Tömeges szives látogatást kér Tisztelettel
a Tulajdonos.

2610

Fürdőmegnyitás.

Fürdőmegnyitás.

Hirdetmény.

2302

Kolozsvármegyébe kebelezett Kolozs város tulajdonát képező „Kolozsi sós-gyógyfürdő” (vasuti állomás Kolozs-Kara) hideg osztálya pünkösd első napján megnyílt.

A melegosztály f. évi május hó 29-én, vasárnap fog átadatni a rendeltetésnek.

A kitünő hatású fürdő vize Európa legtömörebb sárvizei közé tartozik.

Olcsó és jó étkezés a fürdővendéglőben havi előfizetés vagy block rendszerrel, kitünő, tisztán kezelt erdélyi borok.

Kényelmes lakoszobák úgy a fürdőtelepen, mint a telepen kívül magánházaknál.

Részletes prospektust készséggel küld, valamint minden utbaigazítást megad.

a gyógyfürdő igazgatósága.

Jyúkszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használata által, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt **70 fillér.**

421

Láb és kézizzadás

azonnal és teljesen elmulik ha az izzadó részeket „Peppo“-val eceteljük. A mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. — Egy üveg ára utasítással együtt **1 korona.**

Poloskák

kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav“-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a polosának még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. Egy üveg ára **70 fillér.**

Hajvesztő

„Depillor“. E csodabatasu szerrel minden oly helyről, ahol a hajnövés alkalmatlan, mint az arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. — Ára utasítással együtt **1 korona.**

Jdeális

legjobb, legtartósabb gummi óvszer a „NITER“. A világ legjobb preservativa. — 6 darab egy eredeti dobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában ARAD,
Andrássy-tér 22. sz.
a megyeházzal szemben. —

Senki el ne mulassza! Óriási kedvezmény!

Üzletáthelyezés

folytán az összes raktáron levő és alant felsorolt kiváló cikkek következő áron kerülnek eladásra:

1500 drb. repülő csipke blouse, legdivatásabb facon	frt. 2.45
1500 drb. batiszt blouse, kézi himzés és aplikált, ezelőtt 7.50 most	frt. 3.45
1000 drb. batiszt blouse. Madera himzésből aplikálva, ezelőtt 10.— most	frt. 3.95
500 drb. Tüll blouse selyem béléssel, a legelegánsabb kivitelben, estélyi és színházi használatra ezelőtt 20.— most	frt. 8.—
1000 drb. Tüll blouse saját béléssel, remek kivitel, ezelőtt 15.— most	frt. 5.—

Ugyanitt minden női divatcikkek, aljak, pongyolák, gyermekruhák, női fűzők a rendes napi áron alól 50 %-al olcsóbban adatkak el, bezárólag augusztus 1-ig.

Az összes felsorolt cikkekre érkező vidéki megrendelések, a beérkezés napján pontosan elintéztetnek, meg nem felelő cikkekért a pénzt visszaadom, esetleg kívánatra becserelem.

2431

Uj üzletemet Szabadság-tér 2. szám alatt augusztus 1-én nyitom meg.

Winternitz Jenő

kész női blouse, alj, pongyola és gyermekruha áruháza
Aradon, Szabadság-tér 8.

Telefon 275.

Telefon 275.

VAS és TÁRSA

Arad, Boros Beni-tér 6. sz.

Ajánlja a legjobb minőségű

építési anyagát

u. m. saját termelésű **kőrösbányai építő- és darabos meszet**, valamint **gipszet**. Raktáron tart állandóan nagy mennyiségben **hornyolt és hódfarku cserepeket**, **sajtolt teglákat**, **nádfonatot**, **bakula-fonatot**, **Román és portland cementet** és mindennemű **cementárut**, u. m. **cementcsöveket**, **cementlapokat**, **kutgyűrűket** stb. dolgokat.

Uj és régi épületek

1258

parketirozásához

szükséges la amerikai tölgyfa parkett

legolcsóbb árért kapható.

Magyar kir. államvasutak.

Nyári menetrend.

Érvényes 1910. május 15-től.

Arad-Budapest.							
Állomások	Sav.		Gyv.		Tözs.		Sav.
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	
Arad	5:39	9:18	11:25	4:10	4:51	9:43	
Sofronya	5:53		11:41		5:08	9:58	
Kurtica	5:57	8:36	11:55	4:35	5:25	10:12	
Lökösháza	5:58		12:10		5:44	10:21	
Bánhidimajor	5:58		12:16		5:51	10:28	
Országút	6:02				5:56		
Kétegyháza	6:10	9:00	12:26	4:58	6:05	10:40	
Ujkigyó	6:11	9:01	12:34	4:59	6:08	10:41	
Békés-Csaba	6:35	9:19	12:59	5:17	6:41	11:10	
Békés-Földvár	6:43	9:22	1:29	5:20	7:47	11:39	
Mezőberény	6:56		1:42	5:31	8:04	11:55	
Gyoma	6:57		1:44	5:32	8:04	11:55	
Mezőtár	7:07	9:41	1:54	5:39	8:30	12:11	
Pusztapó	7:31	10:01	2:18	5:59	8:47	12:30	
Pusztatenyő	7:36	10:06	2:25	6:06	8:59	12:43	
Szajol	8:02	10:29	2:53	6:32	9:24	1:14	
Szolnok	8:03	10:30	3:01	6:38	9:35	1:21	
Ujászás	8:27	10:44	3:22		9:59	1:41	
Tápiógyörgye	8:39		3:33		10:11	2:02	
Tápiószele	8:52	11:00	3:47	6:59	10:27	2:16	
Nagykátán	9:10	11:12	4:03		10:45	2:34	
Tápiószele	9:20	11:19	4:15		1:01	3:05	
Tápiószele	9:44	11:35	4:38		1:30	3:27	
Tápiószele	9:49	11:37	4:43		1:35	3:32	
Tápiószele	10:08		5:02		2:01	3:41	
Tápiószele	10:27		5:17		2:15	3:55	
Tápiószele	10:51	12:06	5:43		2:41	4:21	
Tápiószele	11:08		5:59		3:10	4:31	
Tápiószele	11:22	12:29	6:11		3:26	4:45	
Tápiószele	11:37		6:26		3:41	4:56	
Tápiószele	11:46		6:35		3:51	5:05	
Tápiószele	11:53	12:47	6:41		4:04	5:27	
Tápiószele	12:17		7:03		4:33	5:33	
Tápiószele	12:23		7:09		4:39	5:39	
Tápiószele	12:30	1:15	7:16		4:46	5:46	

Budapest-Arad.							
Állomások	Sav.		Gyv.		Tözs.		Sav.
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	
Budapest kpu.	11:15				8:00		12:30
Kőbánya felső p. u.	11:15				8:10		12:39
Rákóczi	11:15				8:17	8:12	12:37
Maglód	12:03				8:44		1:14
Gyömrő	12:23				8:52		1:23
Mende	12:31				9:00		1:31
Tápiószele-Tápiósáp	12:31				9:11		1:22
Tápiószele	1:01				9:21		1:31
Nagykátán	1:11				9:41	8:03	2:19
Tápiószele	1:32				9:58	8:16	2:43
Tápiógyörgye	2:01				10:09		2:53
Ujászás	2:13				10:24	8:33	3:10
Szolnok	2:17				10:27	8:34	3:12
Szajol	2:33				10:50	8:51	3:40
Pusztapó	2:37				11:09	8:58	4:07
Pusztatenyő	3:11				11:25	9:11	4:27
Pusztapó	3:45				11:48	9:34	4:55
Mezőtár	4:07	10:02	12:05	4:41	5:21	2:03	5:24
Gyoma	4:17	10:03	12:10	4:42	5:24	2:03	5:24
Mezőberény	4:35	10:26	12:33	5:01	5:53	2:17	5:53
Békés-Földvár	5:08	10:32	12:40	5:02	6:08	2:31	6:08
Békés-Csaba	5:23	10:52	1:04	5:22	6:23	2:46	6:23
Kigyó	5:47		1:13	5:30	6:47	2:59	6:47
Kétegyháza	6:06	11:10	1:28	5:43	7:11	3:13	7:11
Országút	6:36	11:12	2:05	5:53	7:41	3:28	7:41
Bánhidimajor	6:49		2:17		7:54	3:41	7:54
Lökösháza	7:03	11:29	2:29	6:11	8:08	3:53	8:08
Kurtica	7:04	11:30	2:34	6:15	8:13	3:58	8:13
Sofronya	7:12				8:21		8:21
Arad	7:17				8:25		8:25

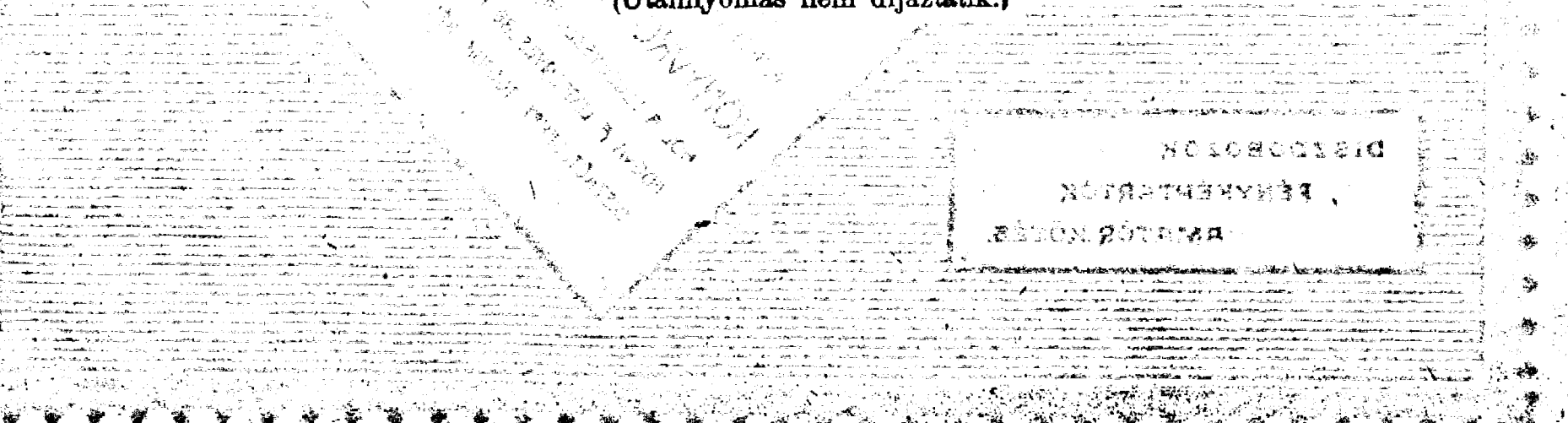
Arad-Tövis.							
Állomások	Sav.		Gyv.		Tözs.		Sav.
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	
Arad ind.	12:21	2:14	4:04	7:04	6:32	10:40	
Glogovác	2:26	4:15			6:43	10:51	
Csicsér	2:37	4:24			6:52	11:02	
Gyomai Major	2:49	4:37			7:05	11:14	
O-Paulis	2:55						
Paulis	3:02	4:48			7:17	11:26	
Baraczká	3:07	4:53			7:22	11:31	
M-Ráta	3:55	5:15	5:01	7:41	7:29	11:38	
Milova-O.	3:58	5:24			7:34	11:43	
Konop	3:49	5:40			7:56	12:05	
Berkova	4:06	6:08	5:18		8:12	12:21	
Soborsin	4:15	6:15	5:27		8:55	12:30	
Zam	4:29	6:29	5:41		9:20	12:52	
Mar.-Illye	4:35	6:35	5:47		9:59	1:02	
Deva	4:58	6:58	6:10		10:39	1:41	
Piski	5:09	7:09	6:21		10:52	1:54	
Sziszvárs	5:16	7:16	6:28		11:07	2:00	
Alvincs	5:35	7:35	6:47		11:34	2:27	
Gyomai Major	5:46	7:46	6:58		12:17	2:38	
Csicsér	5:57	7:57	7:09		12:24	2:45	
Glogovác	6:27	8:27	7:39		12:37	2:58	
Tövis	6:38	8:38	7:50		12:44	3:05	

Tövis-Arad.							
Állomások	Sav.		Gyv.		Tözs.		Sav.
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	
Tövis ind.	8:15	3:55	10:57	2:00	8:51		
Gy-Fehérv	8:30	4:10	11:19	2:25	9:21		
Alvincs	8:45	4:25	11:32	2:44	9:34		
Sziszvárs	8:50	4:30	11:42	2:48	9:41		
Piski	9:05	4:45	12:16	3:34	10:05		
Déva	9:20	4:55	12:35	3:57	11:17		
M.-Illye	9:35	5:10	12:55	4:12	12:05		
Zam	9:50	5:25	1:09	4:27	11:47		
Soborsin	10:05	5:40	1:29	4:47	12:29		
Berkova	10:20	5:55	1:49	5:07	1:11		
Konop	10:35	6:10	2:09	5:27	1:31		
Milova-O.	10:50	6:25	2:29	5:47	1:51		
M-Ráta	11:05	6:40	2:49	6:07	2:11		
Baraczká	11:20	6:55	3:09	6:27	2:31		
Paulis	11:35	7:10	3:29	6:47	2:51		
O-Paulis	11:50	7:25	3:49	7:07	3:11		
Gyomai Major	12:05	7:40	4:09	7:27	3:31		
Csicsér	12:20	7:55	4:29	7:47	3:51		
Glogovác	12:35	8:10	4:49	8:07	4:11		
Arad	12:50	8:25	5:09	8:27	4:31		

Arad-Temesvár-Józsefváros.				
Állomások	Sav.		Gyv.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Arad	6:15	12:17	4:48	7:48
Uj-Arad	6:25	12:28	5:04	7:59
Nemeth-Ságh	6:42	12:44	5:27	8:16
Vinga	6:55	12:56	5:38	8:27
Orczyfalva	7:06	1:07	5:48	8:38
Merczfalva	7:16	1:17	5:58	8:48
Szt.-András	7:27	1:28	6:09	8:59
Temesvár-Jv.	7:44	1:45	6:26	9:16

Temesvár-Józsefváros-Arad.				
Állomások	Sav.		Gyv.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Temesvár-Jv.	6:06	8:45	2:24	9:06
Szt.-András	6:20	9:09	2:42	9:24
Merczfalva	6:38	9:27	2:58	9:42
Orczyfalva	6:44	9:42	3:08	9:52
Vinga	6:56	10:05	3:17	10:03
Nemeth-Ságh	7:11	10:23	3:30	10:16
Uj-Arad	7:28	10:47	3:47	10:33
Arad	7:38	11:06	3:56	10:43

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

Arad legrégebb kerékpár, varrógép raktára és javító műhelye.

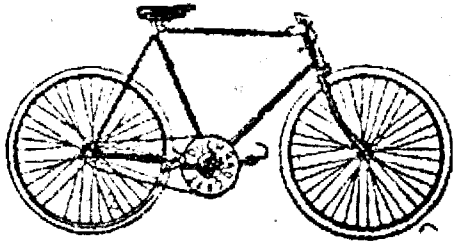
Hammer Vilmos

műszerész

2106

Arad, Szabadság-tér 7. Telefon sz. 96.

Nagy bevásárlás folytán rendkívül olcsón ajánlom elősmert elsőrendű gyártmányu Eredeti „PUCH” kerékpárokat.

Reithoffer,
Kontinentalpneumatikot
Egyedül képviselő a „PFAFF”
varrógépekből családi és ipari célokra.
Nagy szakszerű
javító műhely.

Gróf Potocki uradalom Gurahoncon

ajánlja kitűnő minőségű

tűzifáját,

u. m. I. és II. osztályu bükk és cserhasábot, valamint I. oszt. dorongfát, mindenkor a legméltányosabb árban. Ugyanott kapható szőlőkaró, épületfának tölgyfa, valamint erdei- és mezeli iparvasutakhoz kitűnő minőségű talpa.

Érdeklőknek az uradalom mindenkor szívesen szolgál részletes árajánlattal.

1858

Fürdőátvétel.

Fürdőátvétel.

Alvácza-fürdőt,

mely a nagyhalmági uradalom tulajdonát képezte, megvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően átalakítottam.

Tulajdonomat képező kőnes högyógyfürdő, mely évszázadokon át ízületi csúszkánál és lobosodásoknál páratlan gyógyeredményeket mutatott fel, Arad- és Hunyadvármegye határszélén, az Arad-csanádi vasut „Alvácza” nevű állomása mellett, védett kies völgyben, gyönyörű 30 holdas parkban fekszik.

Alvácza gyógyfürdő nemcsak kitűnő gyógyhatásu, hanem olcsóságát is kiválik a többi fürdők sorából.

Kellemes és a kor igényeinek megfelelően berendezett szobák havi 40 kor.-tól 60 kor.-ig.

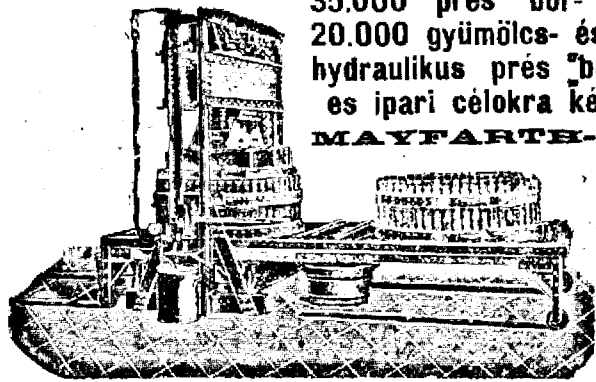
Gyógydíjat és zenedíjat nem számítok fel.

Állandó orvos, gyönyörű kirándulohelyek, olcsó és jó élelmezés. Prospektussal és bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Berkovits Izidor,

fürdőtulajdonos.

2538

35.000 prés bor- és gyümölcsnek.
20.000 gyümölcs- és szőlőmalom. 300
hydraulikus prés bor, gyümölcsészet
es ipari célokra készítették már a
MAYFARTH-ÉRE MŰVEK.

Az 1909. évben
2500 prés, 1200 malom
készült. Legnagyobb b-
z onyíték arra, hogy ezen
gyártmányok milyen ki-
váló minőségűek.

Forduljunk bizalommal

Ph. Mayfarth & Co.

gazdasági gépgyár vasöntőde és gőzhámor.

Alapított 1872 Bécs III, Taborstraße 71. 1050 munkás

Kitüntetéssel több mint 650 arany, ezüst éremmel, stb.

Részletes árjegyzék ingyen. Képviselek és viszont elárúsítók keresetnek.

Vigyassanak mindig a Mayfarth cégre.

2023

DISZMŰMUNKÁK

MONIROZÁSOK

IRÓMAPPÁK.

ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNY TÁRSASÁG

KÖNYVKÖTÉSZETE

Aradi és csanádi vasutak palotája.

NYOMJUK A LEGMODERNEBB GÉ-
PEKKEL FELSZERELT

KÖNYVKÖTÉSZEINKET,
MEL- A LEGEGYSZERŰBB BEKÖTÉSTŐL

FOGYA A LEGFÉNYESEBB KIÁLLITÁSÚ
DISZKÖTÉSEKET TUDJUK KÉSZITENI.

DISZDOBOZOK

FÉNYKÉPTARTÓK

AMATŐR KÖTÉS.

Aradmegyei Közlöny
 Kiadóhivatal:
 Könyvesház utca 21. szám.
 Telefon szám: 181.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hirdetéseket felvételre a
 kiadóhivatalban:
 Könyvesház utca 21. szám.
 Telefon szám: 181.

Vedekaródságot kérjek a hirdetés alatt levő címekre vonatkozóan.
 Az apró hirdetések előre fizetendők.

Amennyiben minden más egyszerű beírásának ára 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér. — Családot kereső vagy családnak ajánló apró hirdetés 20 és 40 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 40-40 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultáig helyett.

Akinek

ismeretségi híján

szasztásra, nevelésre, ügyvitelre, könyvelésre, ügyvédre, gépésztre, kocsistára, kulcsárra, véczelelre, vortészre, kulcsárra, gazdaszoyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzeszédőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.

Aki

eladni kíván

autót, orgonát, vort, gyűjteményt, kábonát, fizletet, műhelyt, lakást, stb. vagy

Aki

bérbévegni kíván

szobákat, házat, vacsoraterületet, kocsit, lovat, halászatot, telket.

Aki

szobák vétel vagy bérbévegni szándékával keresi:

Aki

személy állást betölteni kíván: legbiztosabbat ér célt, ha az

ARADI KÖZLÖNY

Apró hirdetési

rovatát használja.

Kaszinók, vendéglősök és magánosoknak a **legjobb minőségű** 2007

gyertyánfa-bábukat

és I-ső osztályú

lygnum-sanktum tekegolyókat

b. figyelmébe ajánlja

Bauer Gyula

Arad, Andrassy-tér, Minorita-palota.

„Gita“.

Gyulának írt levelet ná'ám átveheti. Fehér „Domány“-iroda. 2604

Kiadó

5 szobából álló lakás mellékhelyiségekkel együtt, valamint 400 öf augusztus hó 1-étől vagy november hó 1-től kezdve kiadó. Értekezhetni a tulajdonosnál, Orczy-utca 10/a. szám. 2612

Allást keres

ital, gabona és faáru-szakmában tökéletesen jártas, valamint az irodai teendők végzése körüli kellő gyakorlattal bíró 32 éves, magyar, német és román nyelvet is beszélő egyén. Cim: Géza Ferenc, Új-Arad. 2615

Shakácsdó

a közös konyhához Julius 15-re felvétetik. 2608

Három hold

termőképes csemege-szőlő Kasza-és Miklós-utca sarkán, a természetel együtt eladó. Értekezhetni Kossuth-utca 10. szám alatt. 2614

Mester Frigyes

kereskedelemtudományi tanfolyama, korábban az európai hírtudományi akadémiák, Lipcse. Tizenkét tanár. — Prospektusok ingyen. 6829

Correpeitornak

ajánkozik szerény feltételek mellett VIII. gimnasia, jeles bizonyítvánnyal; Arad, Orczy-utca 6., ajtó 9. 2599

Kerkelán János

kovácsmesternél Ó-Szt.-Annán kapható 20 métermázsza szalonna, kilója 1.96 fill. 2600

Könyvelő

ki Budapesten alkalmazásban van, Aradon állást keres. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek megbízható I-II. jeligére. 2568

Kereskedelmit

végzett leány, ki alkalmazásban van, állást változtatni óhajt. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek „Megbízható I-II.“ jeligére. 2569

Zongora tanítónő

ajánkozik házakhoz szerény díjazással. Cime a kiadóban. 2390

I. kereskedelmista

alkalmazást keres a szünidőre. Cim a kiadóban. 2608

Keresetük

lehetőleg a Belváros közelében egy 3 szobás modern kiadó lakás, kisebb ház esetleg megvételre. Ugyanott butorok eladók. Lakás: Weitzer-utca 17., félem. jobbra. 2607

Egy csinosan öntözött

férfi szoba külön bejárattal azonnal kiadó Lipót-utca 3a. sz. 2606

M. Á. V. fűtőház

és Zimándi-ut között elterülő ház-helyek jutányos áron eladatnak. Tudakozódhatni az Aradmegyei Takarékpénztárnál. Andrassy-tér 8 sz. 2320

Dezsőházán

egy jó forgalmu üzlet házzal és a hozzá tartozó telekkel együtt kedvező feltételekkel azonnal eladó. Cim Hevesi Tóth József Dezsőháza ap. Silingya. 2358

Német kisasszony

alkalmazást nyerhet előkelő uri családnál 3 gyermek mellé. A gyermekek 5-7 és 10 évesek. Cim a kiadóban.

Ügyes szabász

felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 2553

Gyakornok,

ki jó írással bír és a 4 alsó osztályt elvégezte, Nemess Géza cégnél, hová az ajánlatok is intézendők, felvétetik. 2580

Nagyobb fizetéssel

tanulók felvétetnek Frank Leo férfi ruha áruházában, Arad. 2585

Mellékkeresetre

könnyen szert tehet bárki, ha sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával foglalkozik. Magas jutalék. Esetleg fixfizetés. Tervezeteket küld a Temesvári Kereskedelmi Részvénytársaság Váltóüzlete Temesvár, Jenőherceg-tér 3a. 2586

Ház eladó

800 frtot jövedelmez, 9000 frtért eladó Nagyon élénk utcában, az utcára szép üzlettel és nagy udvarral. Cim a kiadóhivatalban. 2602

Allást keres

perfekt könyvelő, gépiró és levelező, hosszabb irodai gyakorlattal. Elfogad bizalmi, üzletvezetői állást. Bányászatonál több évi gyakorlattal, e téren nagy jártassággal bír, bizalmi állást vállal. Kintünően főz, a háztartás minden ágát és baromfi tenyésztést érti, gazdaságot önállóan vezet, kitünő bizonyítványok s ajánló levelek. Ajánlatot „25 éves“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába kérek. 2598

Különbejárati

nagy utcai szoba fürdőszoba használatra kiadó. Munkácsy M-utca 4. sz. 2596

Sampion, Confetti

legolcsóbb árban. Crépe papírok a legdivatosabb színekben. Nyári Divatalbum 60 fillér Ingusz L és Fia könyv- és papírkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. Telefon 517. 167

Fleischmann Zsófia

okl. szülésznő és masseur lakása Szabadság-tér 1. 2078

Alkalmi vétel

Egy 4 hengeres 13-24. PS. lóerejű 5 füléses szép automobil és egy 4 H. P. lóerejű hat légkörre engedélyezett gázmotor sürgősen nagyon olcsón eladó Glück Samunál Makón. 2488

Üzletáthelyezés.

Eisele János Koronás Áruháza Arad, Forrai-utca Gr. Hunyady-féle palotába helyeztetett át. 2374

Egy harmonium

és íróasztal jó karban, olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2473

Szőlő birtok

vétel és eladására a hegyalján előjegyzéseket elfogad: Weber Károly bankbizományi iroda, Világos. — Telefon szám 20. 2477

Egy fiatal,

gyakorlattal bíró géputzó fix-fizetéssel és napidő mellett felvétetik Glück Samu gépkereskedésében, Makón. 2482

Egy jó karban levő

szongora eladó Ujaradon, Fő-utca 144. sz. 2540

Keresek

nagyobb községben vagy mezővárosban egy jó menetű üzletet átvételre, kedvező fizetési feltételek mellett. Megkereséseket J. H. jeligére kérek a kiadóhivatalba. 2525

Szülők figyelmébe.

Javító-, pót- és magán-vizsgákra kedvező feltételek mellett tanítványokat elvállal St-iner izr. fiu-internátus Chorin Aron-utca 1. sz. 2532

Az Izr. Fiuinternátus-

ban a jövő tanévre még egy pár növendék felvétetik. Prospektussal szolgál Steiner, Chorin Aron-utca 1. sz. 2547

Allást keres

középkori fiatalember, ki szépen és korrektul ír és beszél magyarul, németül és románul. Önálló kereskedő volt. Érti a fa szakmát, erdő vállalatnál volt alkalmazva. Hasonló vagy más állást is elfogad. Üzletben mint raktárnok, utazó stb. Irodai teendőket érti, azonnali belépésre. Bővebbet Ries, Szabadságtér. 2578

Eladó

Poltura Pécskai utca 24. sz. a 4 szobás lakóház külön épített mellékhelyiségekkel 1600 négyszögletes szőlőkertben. 2546

Izletes házikoszt

kapható június hó 1-től Teloki-utca 10., földszint.

Műi kerékpár

kevésbé használt, olcsón eladó. — Cim a kiadóhivatalban. 2459

Olcsó bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

a „Kék golyóhoz“ 291

Arad, József főherceg-ut 11. sz.

Óriási nagy választék Schanting, Rekord Ripsz selyem fényű ruha vásznak a legdivatosabb színekben. Himzett batisztok, Zephierek, kartonok, mosó és gyapjú delainek az idény előrehaladottsága folytán rendkívül **olcsón** lesznek kiárusítva. Nagy parthio vétel gyermek Cloth és vászon kötőkben. **291**

A nyaraló és fürdőző

közönség figyelmébe ajánlom 90 ezer kötetes kölcsönkönyvtáramat. — 80.000 kötetes zenekölcsönző intézet — Confetti és lampionok legjutányosabb forrása. — Olcsóságok levélpapírosban. Üzleti könyvek: Strazzák stb. nagy raktára. — Irodai kellékek és írószerekben különlegességek. — Antiquárium. Kerpel Izó könyvkereskedése Aradon. Telefon 885. sz. 525

Egy jókarban levő

8. lóerejű cséplőgarnitúra eladó. Bővebbet Gantner Antal Uj-Szent Anna. 2468

Olcsó pénzt

közvetit tisztviselő-, váltó- és jelzálog-kölcsönökre, továbbá minden elfogadható érték 70%-áig. Wéber Károly bankbizományos, Világos. Telefon szám 20. 2478

Wertheim-szekrény

kisebbszerű, kerestetik megvételre. Cim a kiadóban. 2460

Ha cigarettázik

használjon Progress szivarkahüvelyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fla könyv- és papírkereskedésében Arad, Andrássy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Kiadó

július hó eisejétől 2 szobából álló garzon lakás mely irodának is igen alkalmas Weitzer J.-utca 14. sz. alatt. 2446

Kiadó lakás!

Egy 8*utcai szoba és alkoból álló lakás az első emeleten a Szt.-Pál-utca 3. számú házban november hó 1-től, esetleg augusztus 1-ére is kiadó. Bővebbet a háztulajdonosnál, a házban. 2590

I. kereskedelmit

végzett fiatalember a szünidőre irodai alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2545

Csinos

fiatal özvegy ajánlkozik házvezetőnek, vagy gazdasszonynak magányos urhoz. Cim a kiadóhivatalban. 2589

Dezső-utca 4a. sz. ház eladó.

Értekezhetni ugyanott. 2617

Benzinmotor

dresdai, 3 lóerős, teljesen jókarban, 900 koronáért eladó. Egy hétig üzemben is látható. Cim a kiadóhivatalban. 2618

30 év óta fenálló

fűszerüzlet sarkon, hol italmérés, trafik és bélyeg-eladási engedély fenti évek óta gyakoroltatik, jó vevőkörrel és kimutatható jó forgalommal más vállalat miatt eladó. Bővebbet Révay-utca 10. 2619

Comptoirista,

kinék könyvelésben és levelezésben némi jártassága van,

azonnal

felvétetik,

faülzetben gyakorlattal bírók előnyben részesíttetnek.

Levelet „Comptoirista“

jeligére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 2605

Azonnali belépésre keresünk

egy teljesen szakképzett fiatal, a magyar nyelven kívül a német és román nyelvet beszélő

Vas- és fűszerkereskedő segédet.

Ajánlatok 2616

Messzer Lipót és Fia

oéghoz

Pankotára

küldendők.

Eladó 2601

pörkölt szalonna

Vinczellér Mihálynál

Ószentannán

Mtrm. ... 186 korona.

Tiszta házsi 2 kor.

kilója ab. Uj-Szent-Anna állomás.

Mihály-utca 51. sz.

lakóház

hozzátartozó 2 1/2 hold teljesen beültetett szőlővel és idei terméssel elhalálozás miatt méltányos árban

szabad kézből eladó.

Közelebbi feltételek] dr. Szende Tivadar ügyvédi irodájában (József fng-ut 7. sz.) tudhatók meg. 2620

Agytoll tisztítási vállalat!

2621

Az apósom, néhai **Deller Lipót** módszere szerint helyben, évtizedeken át folytatott tolltisztítást átvettem és változatlanul folytatni fogom.

Deller Simonné,

Batthányi-utca 38.

485—1910. gsz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a honvéd gyalogsági laktanyánál teljesítendő mázolásai munkák biztosítása iránt f. évi július hó 4-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 925 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen résztvenni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke 1910. évi június hó 27-én tartott üléséből.

A gazdasági széke

Eisele János Koronás Áruháza

Aradon, Forray-utca (Gróf Nádasdy-palota)

Legelőnyösebb bevásárlási forrás:

1 drb uri nyári Turista ing „Sephier“ 2 kor., 1 drb uri nyári Turista ing „Sephier“ ff. 3 kor., 1 drb uri nyári mellény öv 1 kor. és 2 kor.

Olcsó Hét Gyermekek, leány és férfi szalma kalapokban 1 kor., 2 kor. és 3 korona.

Ablak redő gyári raktára. Gyermekekoci, utazási cikkek, nagy választékban ajánl

2485

kitünő tisztelettel Eisele János, Koronás Áruháza.